Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган. № 58 (6. 547) 1988 йил 11 март, жума Баҳоси 3 тийин

Янгиланиш йўлидан

XIX

Тежамкорлар сафи кенгаймоқда

⊙ Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига шаҳримиздаги бир қатор корхоналарда материал, хом ашё ва энергетика ресурсларидан тежаб-тергаб фойдаланиш ҳаракати кенг тус оляпти. Масалан, тепловоз депосида локомотив бригадалари ўртасида ана шундай мусобақа ташкил этилган.

Янги йилнинг дастлабки ойларидаёқ Н. Славников ва Ю. Немажевлар бир ярим тоннадан зиёд дизель ёқилғисини тежаб қолдилар. Пешқадам машинист ва унинг ёрдамчиси эришаётган ютуқлар кўпчиликни қувонтиряпти. Машинист Ю. Ҳусаинов январь ойининг ўзидаёқ 1130 килограмм дизель ёқилғисини иқтисод қилганди. Коллектив ҳозирда ҳам ана шу маромни сақлаб қолишга интилмоқда.

⊙ Тежамкорлар сафи ой сайин кенгайиб бораётгани қувончли ҳол. Машинист Э. Тўлаганов ўз ёрдамчиси Н. Ерзаков билан ҳамкорликда оғир составли поездни моҳирона бошқариб, нормадан ташқари икки минг 800 тоннадан зиёд юк ташишга эришди. Бунда дизель ёқилғисини тежашга ҳам катта эътибор берилди: бир тоннадан зиёд ёқилғи тежалди. Машинист П. Ниёзматов, Ю. Мурзин ва бошқалар ҳам ўзаро мусобақада пешқадамликка интилмоқдалар. Улар ҳисобида ҳам тежалган ёқилғи миқдори ой сайин ошиб боряпти. Барча локомотив бригадаларига ўрнак бўлаётган бу илғорлар тажрибаси депода тежамкорлик ҳаракатини янада кенгайтиришга ёрдам беряпти.

Бутун коллектив эса Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси очиладиган кунгача пландан ташқари камида 150 минг тоннадан зиёд халқ хўжалик юкларини ташишга аҳд қилган.

Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси олдидан

ПОКЛАНИШ

БУНДАН қарийб бир йил муқаддам КПСС Марказий Комитети «Партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш борасида Тошкент область партия ташкилотининг ишидаги жиддий камчиликлар тўғрисида» қарор қабул қилган эди. Мазкур қарор қандай бажарилаётгани тўғрисида Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. АЛИМОВ ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда гапириб берди:

— КПСС Марказий Комитетининг комплекс тусдаги бу қарори жами ишимизни тубдан ўзгартиришга, қайта қуришда туб бурилиш бўлишини таъминлашга қаратилгандир. Очиғини айтадиган бўлсак, қайта қуриш шу қарорга қадар имиллаб амалга оширилаётган эди, деди Темур Аъзамович. — Қарорда ишдаги жиддий камчиликларимиз кўрсатиб берилди, унда кўпгина ярамас ҳодисаларнинг келиб чиқиш сабаблари ойдинлаштирилди. Партия сафларига ёт унсурлар кириб олиб, уни ифлослантириб қўйганлиги, партия ташкилотлари принципиаллик ва жанговарликдан маҳрум бўлиб қолганлиги оқибатида ана шу ярамас воқеалар юзага келди ва шулар сабабли ҳозир ҳам бундай иллатлар содир бўлиб турибди.

Партиямиз учун партия сафларининг ўсиши ҳеч қачон асосий мақсад бўлган эмас. Шунинг учун ҳам ўтмиш хатоларидан сабоқ чиқариб олиб, биз партия сафларининг ўсишини икки марта камайтирдик. КПССга кирувчилар олдига каттароқ талаблар қўйилмоқда. Ҳамма жойда партияга танлаб олишнинг икки йиллик системасини жорий этдик. Эндиликда ўз ҳаётини партия билан боғлаш истагини билдирган ҳар бир одамни бошланғич партия ташкилоти олдиндан ўрганиб боради, бунда меҳнат коллективининг фикри, албатта, эътиборга олинади. Айни вақтда партия ташкилотлари ўз сафларини тозалашга ҳам киришдилар.

Қўлида партия билети бўлган ҳар бир кишини ва бундай билет қандай одамга топширилаётганини синчиклаб ўрганишдек вазифа зиммамизга юкланган эди.

КПСС Марказий Комитетининг қарори апрель ойининг сарин еллари ғафлат уйқусидан уйғотган ҳаётнинг теран жараёнларини диққат билан ўрганишни, муаммоларни ҳал этишнинг кечаги усулларидан, сийқаси чиққан қарорлардан воз кечишни талаб этди.

Владимир Ильич Ленин партия сафларининг поклиги ҳақида қайғуриб, 1922 йилда бундай деб ёзган эди. «Партияни пролетар сиёсатини тамомила англаб амалга ошира оладиган коммунист бўлмаган аъзолардан халос қилишни енгиллаштириш учун яна баъзи чораларни ишлаб чиқиш керак».

Областда ана шундай тадбирлардан бири сифатида коммунистларни аттестациядан ўтказа бошладик. Бу тадбирни партияни тозалаш билан сира-сира қиёслаш мумкин эмас. Бу тозалаш эмас, балки қайта қуриш шароитида ҳар бир коммунистнинг, бутун партия ташкилотининг авангардлик ролини ошириш йўлларидан биридир. Иккинчи жиҳатдан эса, бу партия сафларини номуносиб унсурлардан қатъиян тозалашдир, бу эса КПСС Устави талабларига, унинг коммунистнинг бурчлари тўғрисидаги иккинчи параграфига ва масъулияти ҳақидаги тўққизинчи параграфига тўла жавоб беради. Ветеранларнинг хотирлашича, ўтган йилларда бўлган тозалаш чоғида коммунистнинг тақдирини асосан уч киши ҳал этар эди. Ҳозир эса сўнгги сўзни ҳатто аттестация комиссияси ҳам эмас, балки коммунистни аттестациядан ўтказиш ёки ўтказмасликни ҳал этадиган партия ташкилоти айтади.

Аттестация шартларига кўра, аттестациядан ўта олмаган коммунист партия сафидан чиқарилади, ундан шартли тарзда ўтган КПСС аъзоси эса бир йилдан кейин яна аттестация қилиниш билан партиявий тартибда жазоланади.

Аттестация ҳар бир коммунистга ўзини ва партиядош ўртоғини яна бир карра текшириб кўришга, жўн бўлмаган ҳозирги вазиятда ўз ўрнини белгилаб олишга, партия билан халқ олдидаги шахсий жавобгарлик мезонини англаб олишга имкон беради. Бу баландпарвоз гап эмас. Эндиликда биз ўтмишдаги «ғалаба»ларга ва унга ўзимиз қўшган шахсий ҳиссага бошқачароқ мезонлар билан баҳо бермоқдамиз. Ҳозир кимлар биз билан бирга-ю, кимлар бизга қарши эканини, кимлар умуман қайта қуришдан четда турганини, кимлар эски муносабатлар юкини орқага тортаётганини ва кимлар яшириниб олиб, орқаваротдан зарба бериш учун қулай фурсатни кутиб турганини аниқ белгилаб олишга ҳаракат қилмоқдамиз. Бу ўринда соддагина даъватлар билан иш битмайди.

Агар илгари ўғрилар ва порахўрларни асосан маъмурий органлар фош этиб, омма эса рўй-рост айтадиган бўлсак, жим турган бўлса, эндиликда одамларнинг кўзи очилди, улар ҳаракатга келиб қолишди.

Тошкент область партия комитетининг яқинда бўлиб ўтган пленумида бюро қайта қуришга раҳбарлик тўғрисида ҳисобот берди. Ана шу пленумда коммунистлар Бутуниттифоқ XIX партия конференциясида КПСС Уставига коммунистларнинг аттестациядан ўтишини шарт қилиб қўядиган янги банд киритиш тўғрисида таклиф айтдилар. Партиявий ишнинг бу янги формаси ҳозирча фақат Тошкент областида ўтказилмоқда.

Ростини айтадиган бўлсак, аттестация одамларнинг феъл-атворини шу қадар тез ўзгартириши мумкинлигини ўзимиз ҳам кутмаган эдик. Аттестация кишиларнинг гражданлик позициясига, коллективлардаги маънавий вазиятни соғломлаштиришга хайрли таъсир ўтказмоқда. Бу борада Янгийўлдаги ун заводи ибрат кўрсатди. Шаҳар партия комитети шу коллективда содир бўлган мураккаб вазиятни ҳисобга олиб, бу ерда аттестация ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилди. Корхона план топшириқларини ва маҳсулот етказиб бериш шартномаларини бажармай келар, маҳсулот сифати пасайиб кетган эди. Коллективда кўпчилик ишга бефарқ бўлиб қолди, ўз кучларига ишонмай қўйди. Аттестация туфайли аҳвол ўзгарди. Шу тадбирни ўтказиш чоғида КПССнинг тўрт аъзоси, жумладан завод директори А. Хайруллаев ва партия бюросининг секретари Ф. Раҳматуллаев аттестациядан шартли тарзда ўтказилди. Икковига виговор эълон қилинди, уларнинг раҳбарлик лавозимларда ишлаши мақсадга мувофиқ эмас, деб топилди. Раҳбарлар билан бир қаторда оддий коммунистларга нисбатан ҳам талабчанликнинг ортиши бутун коллектив кайфиятида туб бурилишга олиб келди. Ярим йил ичида корхона қолоқликка барҳам бериб, йиллик планни муваффақиятли бажарди, фойда кўриб ишлай бошлади.

Бошқа бир мисолни ҳам айтиб ўтайлик. Кейинги уч йил мобайнида Ўзбекистон металлургия заводининг мартен цехи планни муттасил бажармай келди. Коллективда партиявий иш сусайиб кетган, технология интизоми бўшашган эди, прогулларга йўл қўйиб бериларди, медицина ҳушёрхонасига тушган одамлар орасида коммунистлар ҳам бор эди. Бу коллективни соғломлаштириш учун комбинат партия комитети у ерда коммунистларни аттестациядан ўтказди. Ишда хатоларга йўл қўяётган, дуруст ишламаётган кишилар биринчи галда аттестация комиссиясига келдилар. Аттестация комиссиясида суҳбатдан ўтган 20 кишининг беш нафари аттестациядан шартли тарзда ўтказилиб, партиявий тартибда жазо олди, уч киши, жумладан партия группа ташкилотчиси ҳам партиядан ўчирилди. Бу қандай натижа берди. Цех партия ташкилоти мустаҳкамланди, ишнинг кўзини билиб, меҳнат қила бошлади, коллективда маънавий-психологик вазият ўзгарди. Натижада цех коллективи қолоқликка чек қўйиб, йиллик планни муддатидан илгари бажарди.

Областда энг йирик бўлган Тошкент теплица комбинатида аттестация ўтказилиши ишга ёрдам берди. Бу корхона кўп вақтдан бери республика пойтахтига сабзавот етказиб бериш планини барбод этиб келаётган эди, нотўғри техникавий раҳбарлик, интизомнинг бузилиши, ғийбатлар коллективнинг жонига теккан эди. Район партия комитети ишни ўнглаб олиш учун даставвал партбюро аъзоларини, раҳбар коммунистларни аттестациядан ўтказди. Натижада партбюронинг 8 аъзосидан бештаси, жумладан директор ҳам аттестациядан шартли тарзда ўтказилди, бюро аъзоларидан бири аттестациядан ўта олмади. Корхона раҳбарлари ўзгартирилди. Ҳозир комбинатда ишлар бошқача бормоқда.

Биз аттестация ўтказишга шошилаётганимиз йўқ. Бу тадбир қарийб бир йилдан бери давом этиб келаётган бўлса ҳам, ҳар тўрт бошланғич партия ташкилотидан учтасида ўтказилаяпти. Суҳбатдан ўтган коммунистлар жами партия аъзоларининг фақат 10 процентини ташкил этди. Аттестация комиссиялари ўрганиб чиққан 18 минг КПСС аъзосининг еттитадан биттаси аттестациядан шартли равишда ўтди. 650 киши аттестациядан ўта олмади.

Яқинда биз илмий-амалий конференция ўтказиб, партияга қабул қилиш ва партия сафларини мустаҳкамлаш ишларини такомиллаштириш масалаларини ўрганиб чиқдик. Бу анжуманда партия ходимлари, партия ташкилотларининг секретарлари билан бир вақтда москвалик ва тошкентлик олимлар ҳам сўзга чиқдилар. Таҳрир ҳайъати конференция иштирокчилари айтган таклифларни ҳисобга олди ва орттирилган тажрибани назарда тутиб, аттестация комиссиялари учун тавсияларга ўзгартишлар киритди.

Ошкоралик бўлмас экан, қандай лавозимда ишлаётганидан қатъий назар, ҳар бир коммунистнинг фаолиятига принципиал баҳо берилмас экан, аттестациядан мутлақо фойда йўқ, деб таъкидлашди конференция иштирокчилари. Бунинг учун гражданлик жасорати, партиявий мардлик зарур. Ахир ўтмишда бизда амалга сажда қилиш авж олиб кетган эди. Бу эса ришвахўрлик, маҳаллийчилик, порахўрлик ва бошқа салбий иллатларга замин ҳозирлайди. Касални яширсанг, иситмаси ошкор қилади, деган гап бор, ҳозир ҳам айрим раҳбарлар ўз атрофларига ношуд «мурид»ларини йиғиб олиб, улардан ўзларининг сохта обрўларини «кўтар-кўтар» қилишда ва раҳбарнинг фикридан бошқачароқ фикр айтиши мумкин бўлган кишилардан ўч олишда фойдаланишмоқда. Булар қайта қуришнинг биринчи душманларидир. Ўз лавозимидан маҳрум бўлиб қолишдан чўчиб, бундай кишилар барча янгиликларга жон-жаҳдлари билан қарши чиқмоқдалар. Коммунистлар аттестацияси пайтида бундай кишиларнинг қоли танг бўлмоқда.

Шуни дангал айтиш кераккки, ҳамма ерда ҳам коммунистлар аттестацияси принципиаллик билан бугунги куннинг юксак талаблари даражасида ўтаётгани йўқ. Шундай ҳоллар ҳам содир бўлмоқдаки, худди ўша лаганбардорлар, худди ўша «мурид»лар аттестация комиссияларига кириб қолмоқда. Оқибатда ишни барбод бераётган раҳбарлар шаънига принципиал сўз айтиш ва қатъий хулосалар чиқариш ўрнига ҳамду-сано янграмоқда. Бундай масхарабозликни кўриб турган коммунистлар ва бутун коллективнинг эса ҳафсаласи пир бўлмоқда.

Партия комитетлари коммунистлар аттестациясидан шахсий адоват йўлида, ҳаддидан ошган раҳбарларнинг тўралашиб кетишига, ўзбошимчалигига қарши курашаётган кишилардан ўч олиш йўлида фойдаланилмаслигини диққат билан кузатиб турибди.

КПСС Марказий Комитетининг февраль Пленумида коммунистлар фаолиятсизлик, масъулиятсизлик, сусткашлик, қайта қуришга бефарқ қараш билан муроса қилишни истамаётганликлари, маҳмадоналар ва сафсатабозларга тоқатлари йўқлиги таъкидлаб ўтилган эди. Коммунистларнинг ана шу фазилати аттестация чоғида равшан намоён бўлмоқда.

Юқорида айтиб ўтганимдек, аттестация ўтказиш чоғида станоклар ёнида, пахта далаларида, қурилишларда жон куйдириб меҳнат қилаётган оддий коммунистлар, бутун халқ ишончли таянч, бош ҳакам бўлаяпти. Халқимизнинг руҳи ва орзу-ўйлари, ҳақиқат тантанасига ишончи покизадир. У порахўрлардан ва пасткашлардан ҳазар қилади, унинг амри билан республикамизда тартиб ўрнатилмоқда. Ўтмишдаги хатолар, камчиликлар учун ҳам, бугунги ишнинг аҳволи учун ҳам, қайта қуришнинг тақдири учун ҳам худди ана шу халқ сўраб-суриштиришга, тергашга ҳақлидир.

Биз асосий омилни топдик, чоғи, — деди суҳбат сўнгида Т. А. Алимов, — худди ана шу коммунистлар аттестацияси орқали, партия ҳар бир аъзосининг активлигини, партия ташкилотларининг жанговарлигини, омманинг онглилигини ошириб, биз ўзимизни маънавий жиҳатдан поклаб олишга эришамиз. Бу эса қайта қуришнинг асосий мақсадларидан биридир.

Т. ДОҒЖИ,
ЎзТАГ мухбири.

ЗАМОНДОШИМИЗ

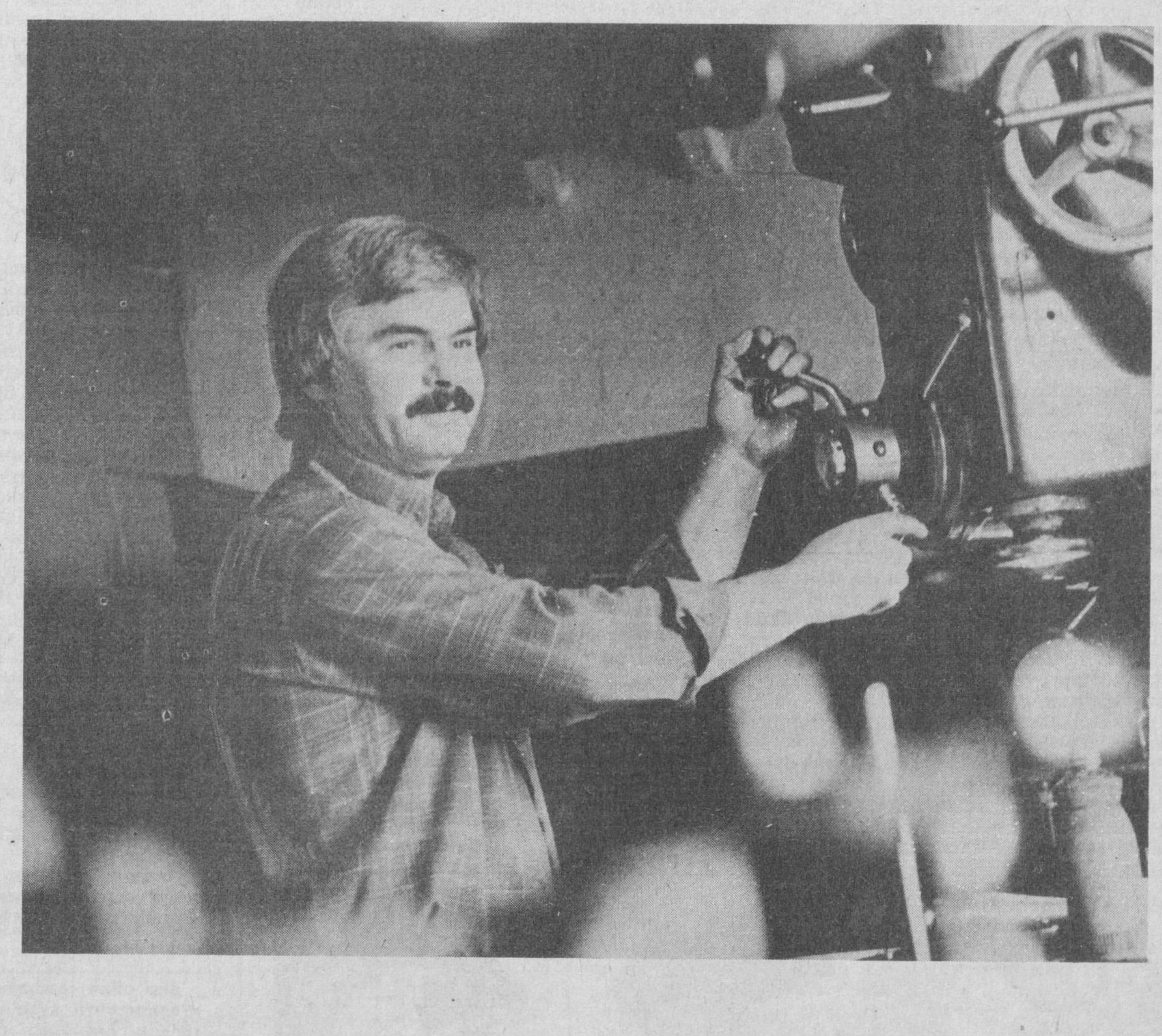

Нурли йўл

Валерий Михайлович билан илк суҳбатимиз оилавий ҳаёти ҳақида борди.

— Икки ўғлим бор. Каттаси Вячеслав, кичиги Сергей, — Валерий Михайлович бир зум ўйланиб турди... — Катта ўғлим ўзим билан ишлайди. Ўйлаб-ўйлаб шу фикрга келдим. Майли, ҳунар ўргансин, дедим. Биласизми, ота-боболаримиз бизга шундай мерос қолдиришган, яъни ўз ҳунарларини авлоддан-авлодга етказишган. Шундай эмасми? Кейин болалар ёшлигидан қатъий интизомга ўрганишади бунда, — шундай деб у мийиғида кулиб қўйди, — кичигим Сережа ҳозир тўққизинчи синфда. У ҳам акасининг изидан боришни ният қиляпти...

Суҳбат ўз-ўзидан заводга, коллектив ҳаётига кўчди. Ҳозир «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг «Реле ва автоматика» заводи тўла хўжалик ҳисоби асосида ишлаяпти.

— Шахсан ўзингиз буни қандай баҳолайсиз?

— Мана, илгарилари фақат план-план дердик, аммо ишчилар учун қулайлик яратишга бизда унчалик эътибор берилмас эди. Хўжалик ҳисоби энг аввало одамларга ғамхўрлик, инсон омилига эътиборни кучайтиряпти. Ҳозирда бу коллективимизга қилинаётган жуда катта эътибор деб биламан.

Валерий Михайловичнинг фикрини завод партия ташкилотининг секретари А. Маҳмудов тўлдирди.

— Илгари етилган муаммолар ҳақида фақат завод раҳбарлари ўйлашсин дейишарди, ҳозир цех ишчиларининг ўзлари бу муаммоларни ўртага ташлаб, уни қандай ҳал этиш йўлларини ҳам белгилашяпти. Бу — хўжалик ҳисоби самараси, юксак онглилик натижаси.

Коммунист Валерий Журавко жамоат ишларида ҳамиша фаол. Кўп йиллардан буён корхона кўнгилли халқ дружинасига етакчилик қилиб келяпти. Ҳозир у асбобсозлик цехида йўнувчилар бригадасининг бошлиғи.

Халқимизда йигит кишига қирқ ҳунар ҳам оз, деган яхши нақл бор. Валерий ҳунар ўрганиб кам бўлгани йўқ. У фидокорона меҳнати учун Меҳнат Қизил Байроқ ордени билан тақдирланди...

Уни олдинда ҳали нурли истиқбол кутяпти.

Ҳ. ИКРОМОВ.

СУРАТДА: Валерий Михайлович Журавко.

Т. Каримов фотоси.

Шаҳримизда Ҳамзахонлик кунлари бошланди

Ўлмас сатрлар соҳиби

Ҳамза!

Бу номни тилга олишимиз билан кўз ўнгимизда оташин шоир ва драматург, жасур инқилобчи, янги ҳаёт куйчисининг сиймоси гавдаланади.

Шоир Ҳамзанинг илк ёзган шеърларидан бошлаб энг машҳур «Бой ила хизматчи» драмасигача ўз халқига муҳаббат руҳи билан суғорилган. Маърифатпарвар ижодкор ўзбек халқини саводли, ўқимишли бўлишга, истибдод кишанларини улоқтириб ташлашга чақирди, Улуғ Инқилобни ўтли сатрларда куйлади.

Шу ўринда «Яша, Шўро!», «Замон ичра», «Ишчилар уйғон!», «Ҳой, ишчилар!» сингари жанговар шеърлар ўз таъсир кучини йўқотмаганини таъкидлаб ўтиш ортиқча бўлса керак.

Бир неча йиллардан бери Ҳамзахонлик кунларини ўтказиш республикамизда яхши анъанага айланиб кетди. Бу йилги Ҳамзахонлик кунлари ҳам шоир ҳайкали пойига гулчамбар қўйиш билан бошланди.

Бугун адабий жамоатчилик, шаҳар вакиллари Ҳамзанинг улуғвор ёдгорлиги олдига келишди. Бу ерда митинг бўлди. Унда сўзга чиққан адиблар, студентлар, турли касб эгалари шоирнинг ҳаёти ва ижоди ҳар бир киши учун қадрли ва ибратли эканлигини таъкидлаб ўтдилар.

Ҳамзахонлик кунларида Низомий номли Тошкент Давлат педагогика институтида, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Пушкин номли тил ва адабиёт институтида илмий конференциялар бўлиб ўтади.

Шоирни хотирлаш кунлари 15 мартда Ҳамза номли Санъатшунослик институтида катта мушоира кечаси билан якунланади.

Азиз ҳамшаҳарлар, Ҳамзахонлик кунларига ташриф буюринг.

Мутахассис қандай бўлиши керак

Кеча Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетида пойтахт олий ва ўрта махсус таълим муассасалари профессор-ўқитувчилари билан учрашув бўлиб ўтди.

КПСС Марказий Комитетининг февраль (1988 йил) Пленуми ва ўртоқ М. С. Горбачевнинг ана шу Пленумдаги нутқи талаблари асосида ўрта ва олий мактабни қайта қуриш борасидаги вазифаларни амалга ошириш билан боғлиқ масалалар учрашув қатнашчиларининг диққат марказида бўлди.

Учрашув қатнашчилари жадаллаштириш ва қайта қуриш даврида мутахассислар тайёрлаш сифатини яхшилаш, олий таълимнинг ишлаб чиқариш ва фан билан интеграцияси самарали кўринишларини ғайрат билан жорий этиш, студентларда билимларга, касб маҳоратини оширишга интилишни, социализм учун курашчилар тарихий тажрибасини бойитишга интилишни тарбиялаш олий мактабнинг бош вазифаси эканлигини таъкидладилар.

Учрашувда Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари Б. Ф. Сатин иштирок этди.

ЎЗБЕК ТИЛИДА

М. С. Горбачевнинг «Қайта қуриш ва мамлакатимизга ҳамда бутун дунёга хос янгича фикрлаш» китоби ўзбек тилида кўп нусхада нашр этилди. Китобни «Ўзбекистон» нашриёти босмадан чиқарди.

МУЗИКА МАДАНИЯТИ — ОММАГА

Республикада ташкил этилаётган Ўзбекистон музика жамияти музика санъатини пропаганда қилишга, аҳолини эстетик жиҳатдан тарбиялашга кўмаклашиши лозим. Ташкилот комитетининг 10 март куни Тошкентда бўлиб ўтган мажлисида 19 мартда ана шу жамиятнинг биринчи таъсис конференциясини ўтказиш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

АДАБИЁТНИ РИВОЖЛАНТИРИШДАГИ ХИЗМАТЛАРИ УЧУН

Таниқли совет ёзувчиси Комил Акмалевич Икромов асарларининг энг яхши саҳифалари ҳамюртлари — Совет Ўзбекистони меҳнатчиларига бағишланган. Ўзбекистон ССРнинг атоқли партия ва давлат арбоби, шахсга сиғиниш даврида ўзбошимчалик қурбони бўлган Акмал Икромовнинг ўғли ўз ҳаётида жуда кўп қаттиқ синовларга дуч келди. Аммо булар унинг ёзувчилик истеъдодини сўндира олмади. К. А. Икромов бир қатор ажойиб бадиий асарлар яратди.

Ўзбекистон адабиётини ривожлантиришдаги хизматлари учун К. А. Икромовга «Ўзбекистон халқ ёзувчиси» фахрий унвони берилди.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари А. П. Романовский 10 март куни тантанали вазиятда ёзувчига фахрий унвон берилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ва тегишли кўкрак нишонини топширди.

Мукофотни топшириш маросимида Уруш ва меҳнат ветеранлари республика кенгашининг раиси Р. Ғуломов, Ўзбекистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси О. Э. Ёқубов иштирок этдилар.

(ЎзТАГ).

СЎНГГИ СОАТДА

⊙ Рейтер агентлиги Жакартадан хабар беради: Индонезия халқ консультатив кенгаши президент Сухартони бешинчи муддатга қайта сайлади. У мамлакат президенти вазифасини 1993 йилга қадар адо этади. 66 ёшли Сухарто мана 20 йилдан бери ана шу лавозимни эгаллаб келмоқда.

⊙ ЮПИ агентлигининг Страсбургдан хабар беришига қараганда, Европа парламенти Европа иқтисодий ҳамжамияти билан Исроил ўртасидаги иқтисодий ҳамкорлик тўғрисидаги уч протоколни тасдиқлашдан бош тортган.

Бу тарихда Европа парламенти шу хилдаги протоколни ман этган биринчи ҳолдир, деб қайд этади ЮПИ агентлиги. Бу Тель-Авив босиб олган араб территорияларидаги фожиали воқеалар муносабати билан Исроил адресига бўлган танқиднинг оқибатидир.

⊙ Тўрт нафар американлик тарихда биринчи бўлиб Американи Антарктидадан ажратиб турувчи Дрейк бўғозини солда сузиб ўтишди, деб хабар беради Франс Пресс агентлиги. Горн бурунидан [Американинг энг жанубий нуқтаси] старт олган довюрак денгизчиларга 1370 километр масофани ортда қолдириб «муз қитъаси»га етиб келиш учун 15 кундан камроқ вақт керак бўлди.

⊙ Рейтер агентлиги Амритсардан хабар беради: ўтган чоршанба куни сикх экстремистлари Ҳиндистоннинг Панжоб штатида саккиз кишини ўлдирганлар.

Мазкур террористик акт маъмурлар илгари тартибсизликларни уюштиришда айбланган беш нафар диндорни — сикх жамоаси бошлиқларини озод қилганидан сўнг орадан бир неча соат ўтгач содир бўлган.

⊙ Австралиянинг Янги Жанубий Уэльс штати расмлар галереясида Ленинград Эрмитажи асарларининг виставкаси очилди. Сиднейга Совет Иттифоқидан келтирилган экспозицияда Боттичеллидан тортиб Пикассогача бўлган XV—XX аср рассомларининг асарлари бор. Май ойида жаҳонга машҳур мўйқалам соҳибларининг бебаҳо ижоди билан Австралиянинг катталиги жиҳатидан иккинчи шаҳри — Мельбурн аҳолиси танишади.

Партия сафлари мустаҳкам бўлсин

Соф йўлдан

Ўз фаолиятида қатъий бурилиш ясашга муваффақ бўлган, коллектив ташаббускорлигини уйғота олган бошланғич партия ташкилотлари ўз коллективларида демократия ва ошкораликни кенг йўлга қўймоқдалар, меҳнатни ташкил этишнинг ва рағбатлантиришнинг янги формаларига кенг йўл очиб беряптилар. Инсон омилини ошириш, одамларнинг эҳтиёжларини тўлароқ қондириш тўғрисида янада кўпроқ ғамхўрлик қиляптилар. Бундай жойларда жадаллаштириш ишлари жадал амалга оширилмоқда. Тошкент сут маҳсулотлари ишлаб чиқариш бирлашмаси партия ташкилоти ҳам ўз ишини шу куннинг талаблари даражасида қайта қуришга ҳаракат қилмоқда.

Бундан роппа-роса олти ой муқаддам бирлашма партия ташкилотининг ташаббусига биноан ҳар бир цех ва бригадаларга актив коммунистлар бириктириб қўйилган эди. Ишчилар орасида тартиб-интизомни мустаҳкамлаш, оммавий-сиёсий ва партиявий ишларни олиб бориш, ярамас иллатларга қарши курашиш, мамлакатимизда рўй бераётган катта сиёсий ва иқтисодий ўзгаришларни ишчилар онгига етказиш — уларнинг биринчи галдаги вазифаси эди. Айни пайтда бирлашма коммунистлари бу муҳим вазифани сидқидилдан амалга ошириб келмоқдалар.

— Бирлашмамиз партия ташкилоти ўз ишини қайта қурмоқда, — дейди унинг секретари Тамара Никифоровна Степанова. — Ҳозирги покланиш даврида (таъбир жоиз бўлса, мен шундай деб атаган бўлардим) ҳар бир коммунист ўз вазифасини бажаришни ижтимоий бурч деб тушунмоғи ва актив ҳаётий позицияда туриб меҳнат қилмоғи, жамиятимиз учун ёт бўлган ҳар қандай иллатларга кескин зарба бермоғи керак. Афсуски, доимо шундай бўлавермайди. Баъзан коммунист деган юксак номга доғ туширувчилар ҳам топилиб туради. Масалан, қуюв цехининг слесари, коммунист Михаил Пожитков ва қуювчи-оператор Амина Абдураҳмонова лар бизнинг ишончимизни оқламади. Михаил илгари ҳам ножўя ҳатти-ҳаракати учун бир неча марта огоҳлантирилган эди. Лекин ўзига тегишли хулоса чиқариб олмади. Натижада унинг иши бирлашма партия ташкилотининг кенгайтирилган бюро мажлисида кўриб чиқилди ва уни партия сафида қолишга нолойиқ деб топилди. Ташмачилик қилиб қўлга тушган Амина Абдураҳмонованинг эса чин кўнгилдан қилган тавба-тазарруси инобатга олиниб, учёт карточкасига ёзиш шарти билан қаттиқ ҳайфсан берилди...

Ҳа, бирлашмада ҳақиқатан ҳам партия сафларини мустаҳкамлаш, уларни нолойиқ кишилардан тозалаш борасида жиддий ишлар қилиняпти. КПСС аъзолигига қабул қилиш, коммунистлар аттестацияси шу куннинг муҳим масалаларидир. Коммунистлар бераётган тавсияномалар партия ташкилотларининг йиғилишларида муҳокама қилинмоқда. Очиқ партия йиғилишларида бугунги кун талаби — ошкоралик, демократия, танқид ва ўз-ўзини танқид биринчи позицияда турибди. Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш масаласи ҳам партия ташкилотининг диққат-марказидаги муҳим сиёсий ишлардан биридир. Яқинда демократия асосида лаборатория мудири сайланди. Шунингдек, бирлашма бош директори, бош инженери, партком секретари ва касаба союз раислиги лавозимларига резерв кадрлар танлаб, рўйхатга олинди.

Ўтган йилнинг октябрь ойидан бошлаб бирлашма коммунистлари аттестациядан ўтмоқда. Шу кунгача 9 нафар коммунист аттестация қилинди. Лекин бу ҳали оз. Бироқ, бу партия аъзосини аттестациядан ўтказишда улар билан бўладиган савол-жавобларга пухтароқ тайёрланиш, КПСС Программаси ва КПСС Устави билан чуқурроқ танишиш имконини беради. Зеро, Акмал Икромов район партия комитетидан юборилган вакиллар ва бирлашма партия ташкилоти бу ишга қаттиқ тайёргарлик кўрган ҳолда киришмоқдалар. Ҳар ойнинг иккинчи сешанбаси ва жума кунлари тўққиз кишидан иборат комиссия аъзолари коммунистларни оммавий-сиёсий етуклик томонларини имтиҳондан ўтказмоқдалар. Бу эса ўз навбатида кадрларнинг ишлаб чиқаришдаги активлигини оширмоқда. Ахир зиммасига юксак масъулият олишни истамаган киши қандай қилиб коммунист бўлиши мумкин? Партия сафига қабул вақтидаги шошма-шошарлик бугунги кунга келиб бутунлай барҳам топди. Аввало партияга аъзо бўлмоқчи бўлган киши КПСС Уставини чуқур билиши ва бундан ташқари ҳар томонлама етук бўлмоғи керак. Партия аъзосининг пок қиёфаси, маънавий бойлиги, ҳар томонлама етук ва баркамоллиги — унинг виждонига боғлиқ. Зеро, коммунист номига муносиб бўлишдек фазилат ҳам ана шундан иборат.

Қайта қуришнинг ҳамма ришталари пировардида бошланғич партия ташкилотларига бориб тақалади. Демак, партиянинг негизи — бошланғич партия ташкилотлари ҳақли равишда бугунги кун талаблари даражасида иш олиб боришлари, ўз фаолиятларини янада активлаштиришлари керак. Ана шундагина биз партия сафларини мустаҳкамлашга, покланишга эришамиз. Бу барча ғалабаларимизнинг манбаидир.

Р. АКБАРАЛИЕВ,
жамоатчи мухбир.

Бош кийимлари фабрикасида ўз касбининг моҳир усталари кўпчиликни ташкил этади. Улар ўзларининг бой тажрибалари билан корхона шуҳратини оширишга тайёрланаётган маҳсулотларнинг харидоргирлигини кўпайтиришга баракали улуш қўшиб келмоқдалар. Бунинг эвазига коллектив ишчилари томонидан тайёрланаётган буюртмаларнинг сифати элга манзур бўляпти. Кейинги йилларда Гулнора Эргашева ҳам ана шундай фидокорлар қаторида тилга олинмоқда. Бу тикувчи мотористка ўзгача ҳавас иштиёқ билан 8 йил аввал фабрикада иш бошлаган эди. Тиришқоқлиги, ўткир зеҳни туфайли топшириқларни мукаммал адо этиш сирларини қисқа фурсатлардаёқ эгаллаб олди. Кейинчалик тикувчилар унга ишонч билдириб, бригадир этиб тайинладилар. Ҳозирги кунда ўз ишининг моҳир устаси Гулнора Эргашева бошчилик қилаётган бригада тикувчилари ҳалол ва виждонан ишлаб топшириқларни пухта уддалашаяпти.

СУРАТДА: Г. Эргашева бригада аъзолари билан.

Т. Каримов фотоси.

Тайгадан хат

Кейинги йилларда ёғоч маҳсулотларига бўлган талабнинг ортиб бориши, қатор қўшимча тадбирларни амалга ошириш имконини берди. «Главташкентстрой»га қарашли биринчи ёғочни қайта ишлаш заводи мутахассислари корхонанинг махсус цехини ишга туширишди. Шуниси характерлики, бу йирик цех Тошкентда эмас, балки узоқ Сибирь тайгасида жойлашган. Уни бунёд этишда тюменлик ўрмончилар яқиндан ёрдам бердилар.

Хом ашё етказиб берувчи бу ишлаб чиқариш базасида тошкентлик ёғочсозлар билан бир қаторда тюменлик мутахассислар ҳам меҳнат қилишмоқда.

С. ОДИЛОВА.

Энг яхши компрессор станцияларини ишлаб чиқариш учун ғайрат-шижоат билан меҳнат қилаётган «Компрессор» заводи ишчилари ўртасида Бутуниттифоқ XIX партия конференцияси шарафига социалистик мусобақа тобора авж олмоқда. Кран машинисти В. Кучеренко ва юк ортувчи Б. Охунжонов сингари меҳнатчилар, айниқса, бу борада жонбозлик кўрсатишаётир. Улар тайёрланган маҳсулотларни буюртмачиларга етказиб беришни ўз вақтида йўлга қўймоқдалар.

СУРАТДА: В. Кучеренко ва Б. Охунжонов жўнатишга шай этилган компрессор станцияларини кўздан кечиришаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Давлат қабули—сифат кафолоти

Масъулиятни унутмайлик

Ишлаб чиқаришда давлат қабулининг жорий қилиниши маҳсулот сифатини тубдан яхшилашда муҳим омиллардан бирига айланди.

Ўтган бир йилдан ортиқ вақт синов йили бўлди. Бу давр ичида кўпгина корхоналар иш фаолиятларини қайта кўриб чиқдилар. Янгича ишлаш, қайта қуриш, ўз имкониятларини ҳисобга олган ҳолда техник-норматив ҳужжатларни янгилаш ишларини олиб бордилар. Аввалдан маҳсулотларининг кўп қисмини олий категория билан ишлаб чиқарган корхоналар бу ишда ҳеч қийналмай, маҳсулотларининг 80—90 процентини давлат қабулига биринчи тақдимдаёқ топширдилар.

Ўтган йилнинг тажрибаси шуни кўрсатадики, давлат қабули сифатсиз маҳсулот чиқаришга чек қўйди. Сифатсиз маҳсулот на халқ хўжалиги учун, на халқ учун кераги бўлмай қолди. Шуни айтиш мумкинки, баъзи саноат корхоналаримиз ишлаб чиқараётган маҳсулот турлари ҳар жиҳатдан пухта, қулай ва узоқ муддатга чидамлилиги билан чет мамлакат фирмалари маҳсулотларидан қолишмайди. Масалан, Тошкентдаги тажриба-механика заводи ишлаб чиқараётган оғир юк кўтарувчи кран, шунингдек «Подъёмник» бирлашмаси ва «Компрессор» заводи кабиларнинг маҳсулотларига Ватанимиздан ташқарида ҳам талаб ортиб бормоқда.

Маҳсулотни биринчи тақдимдаёқ давлат қабулига топшириш салмоғи «Средазкабель», «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Компрессор», «Ташсельмаш» каби корхоналарда юқори бўлди. Давлат қабули шароитида ишлаётган корхоналарда давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар хили кўпаймоқда.

Бугунги кунда 77 корхонанинг 322 хил буюми фахрий белги билан ишлаб чиқарилмоқда.

Маҳсулотга фахрли белги беришда унга бўлган талаб ҳам ошди. Натижада кейинги вақтда стандартдан четлаб ўтиш, ҳамда маҳсулот турларидан сифат белгисини бекор қилиш ҳоллари сезиларли даражада камайди. 1985 йилда фахрли белги маҳсулот хилининг 22 тасидан олинган бўлса, 1987 йилга келиб 4 хил маҳсулотдан бу белги бекор қилинди.

Ишга масъулият билан қарамаслик, техник-назорат бўлими ходимларининг лоқайдликлари туфайли айрим корхоналарда хатога йўл қўйилмоқда. Натижада ностандарт маҳсулотлар ишлаб чиқаришга сабаб бўлмоқда. Бундай мисоллар Тошкентдаги ремонт-механика, экспериментал, лак-бўёқ, тепловоз ремонти, 10-автомобиллар ремонти заводларида учраб турибди. Йўл қўйилган хато ва камчиликлар учун бундай корхоналарга назорат ходимларимиз томонидан иқтисодий жарималар солинди.

Шунингдек, Тошкент нон ишлаб чиқариш бирлашмасининг сифатсиз маҳсулотлари учун корхона планидан 100 минг сўмдан ортиқ, фойда фондидан эса 7 минг сўм чегириб ташланди. «Ташавтоматика» заводидан 48 минг сўм, Тошкент абразив комбинатидан 50 минг сўмга яқин, Тошкент экспериментал заводи планидан 70 минг сўм, фойда фондидан эса 10 минг сўм чегириб ташланди.

КПСС XXVII съезди қарорларида халқ учун кенг истеъмол буюмларини ишлаб чиқаришни кўпайтириш бўйича қўйилган вазифалар мавжуд камчиликларни қатъиян бартараф этишни, буюмлар сифатини яхшилаш йўлида изчил кураш олиб боришни тақозо этади.

Г. ВОҲИДОВА,
республика стандартлар бошқармасининг ходими.

Бой берилаётган имконият

Бир ойда сарфланган электр қуввати учун қўшним 60 сўм тўлади. Ҳисоблаб чиқдик — хонадонида 42 жойга лампочка ўрнатган, 3 та телевизор, 2 та радиола, битта магнитофон, 2 та холодильник, кир ювиш машинаси, дазмол ва бошқа хил электр жиҳозлари... Хонадон аъзолари 14 нафар, аксарияти студент ва мактаб ўқувчилари.

Хонадон соҳиби тан олди — электр қувватидан фойдаланишда исрофгарчиликка йўл қўйилган. Ҳар қандай исрофгарчилик эса жамият мулкини ўғирлаш билан баробар, халқ фаровонлигини ўстириш йўлидаги тўсиқдир. Енилғи, электр қуввати, хом ашё ва материалларни сарфлашни бир процент камайтириш йўли билан мамлакат миқёсида кўпайтиришимиз мумкинлигини мутахассислар исботлаб беришган. Бу маблағ билан янги квартира, поликлиника, болалар боғчаси, мактаблар қуриш мукин. Буларни эслаб беихтиёр ўйга толади, киши. 1913 йили ҳозирги Ўзбекистон территориясида бор-йўғи 3 миллион киловатт-соат электр қуввати ҳосил қилинганди, холос. Ундан фақат кичик-кичик пахта заводларидагина фойдаланилган. Ҳатто бою амалдорлар ҳам ўзларининг ҳашаматли кошоналарини электр нури билан чароғон қила олмаганлар.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ шаҳар транспортига эҳтиёж кучайди. Травмайларни кўпайтириш ва янги маршрутлар очиш учун эса электр қуввати етишмасди. Тошкент трамвай депосининг монтёри Семён Григоревич Середа гидро-электростанция қуришни таклиф этади ва шу йўл билан бу муаммони ҳал этиш мумкинлигини исботлайди. Инженер А. М. Естифев жамоатчилик асосида ГЭС лойиҳасини тайёрлашга киришади. Лойиҳа битгач, қурилишни бошлаш учун Тошкент Советининг маблағи ҳам, ГЭС учун ускуна-жиҳозлар ҳам йўқлиги маълум бўлади. Ташаббускорлар Москвага мурожаат этадилар. Мутахассислар лойиҳани жуда тезлик билан кўриб чиқишади ва уни В. И. Лениннинг ГОЭЛРО плани асосида амалга оширишга ёрдамлашадилар.

Қурилиш 3 йил давом этди. 1926 йили меҳнаткашларнинг биринчи май намойишидан сўнг республика оқсоқоли Йўлдош Охунбобоев бошчилигида партия ва ҳукумат раҳбарлари мамлакатимиз тарихида Волхов ГЭСидан кейин ишга туширилган Бўзсувдаги биринчи электростанциянинг очилиш маросимига келадилар. Халқ сайли бошланди. Унда 30 мингдан зиёд одам иштирок этди. Соат 17 дан 50 минут ўтганда ГЭСнинг турбогенератори ҳаракатга келди.

Биринчи Бўзсув ГЭСининг тўғонидамиз. Сув 13 метр баландликдан трубиналарга босим билан тушаяпти. Тўғон бошида кекса электрчи, шу ГЭСнинг собиқ бошлиғи, ГЭС қошидаги музейнинг директори Рихсибой Ҳайдаров ҳамда навбатчи мастер Абдулла Жумановларни учратдик.

— 1926 йилдан буён Чирчиқ — Бўзсув каскадида 19 та ГЭС бунёд этилди, — дейди Рихсибой Ҳайдаров. — Бошқа ГЭСларни қуриш учун дастлабки тажрибага шу ерда эга бўлганмиз. ГЭСимиз кичкина бўлса ҳам ўз даврида катта тарбиявий вазифани ўтаган. Автоматика ва телемеханика жиҳозлари ўрнатилгунча бу ерда 60—70 нафар мутахассис ишлаган. Ҳозир бир сменага бир навбатчи етарли. Бўзсувдаги биринчи ГЭС ишга туширилганига 62 йил бўлаяпти. Шу муддат ичида унинг жиҳозлари қандай қўйилган бўлса шундайлигича ишлаяпти. Икки йилда бир марта капитал ремонт қилинади, холос. Тўртта трубинадан ҳозир 48 кубметр сув ўтаяпти. Жиҳозларнинг ҳолати ҳам яхши. Бўзсувдаги биринчи ГЭС ишга туширилганида унинг қуввати кабель орқали «Дизельная» станциясига узатилганди. У ердан трамвайларнинг маршрутларига тақсимланган.

Ҳозир Ўзбекистон ССРда йилига тайёрланаётган электр қуввати Туркия, Эрон, Покистон ва Бангладеш сингари мамлакатларда ҳосил қилинаётган электр қувватини қўшиб ҳисоблагандан ҳам анча кўп.

1926 йили Бўзсувдаги электростанциянинг битта энергоблокида минг киловатт-соат қувват ҳосил қилинган бўлса, ҳозир Ангрендаги ГРЭСнинг битта энергоблокида 300 минг киловатт-соат қувват ҳосил қилиняпти.

Қизиқ мисол: бир пайтлар республикамиз ҳаётида улкан воқеа бўлган Бўзсувдаги биринчи ГЭСнинг дастлабки минг киловаттли қуввати ҳозир Тошкент шаҳридаги Ленин майдони ва унинг атрофидаги маъмурий биноларни ёритишга етмасди. Ваҳоланки, Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида халқ хўжалиги юксак тараққий этган республикага айланди.

Мавжуд 50 миллиард киловатт электр қувватини исроф қилмай, тежаб фойдаланаяпмиз, деб айта олмаймиз. Кўп истеъмолчиларда шундай тушунча пайдо бўлганки, уларнинг назарида электр қувватининг ҳеч чеки йўқ. Ҳар қанча фойдаланилса бўлади. Айниқса, саноат корхоналаримизда электр қувватидан тежамсиз фойдаланиш ҳоллари ҳалигача тез-тез учраб турибди. Берилган лимитлардан ошириб фойдаланиш, уларга риоя қилмасликнинг ўзиёқ буни кўрсатиб турибди.

Яна шуни айтиш керакки, баъзи хонадонларда электр қувватидан бугунги кунда фақат ёритиш мақсадида эмас, безак ўрнида, дабдабабозлик даражасида фойдаланиш ҳоллари учраб туради. Баъзи хонадонларга кирсангиз, 10—15 лампочка ўрнатилган қандиллар зарур-нозарур ёниб ётади. Шунинг ўзиёқ энг муҳим имконият бой берилаётганлигини кўрсатиб турибди...

М. РИХСИЕВ.

Касаба союз ҳаётидан

Инсон омилига — эътибор

Бугунги кунда барча меҳнат коллективларида бўлганидек, Тошкент тўқимачилик комбинатида ҳам ишчи-хизматчиларнинг унумли меҳнатдан сўнг, мароқли дам олишлари, Ватанимизнинг хушманзара жой-жойларидаги санаторий ва курортларда ўз саломатлигини тиклашлари учун ғамхўрлик кўрсатилмоқда.

Комбинат касаба союз ташкилоти ва маъмурият ишга янги келган ёшларнинг билимини янада ошириш ишига ҳам муҳим аҳамият бермоқда. Шунингдек, ёшларнинг кўнгилли дам олиб, ҳордиқ чиқаришлари ҳам касаба союз ташкилотининг диққат марказида. Корхона касаба союз ташкилоти ишчи-ёшларнинг санаторий ва курортларга, дам олиш уйларида бўлиши ва мамлакат бўйлаб саёҳати учун йўлланмалар ажратмоқда. Комбинат касаба союз ташкилоти томонидан берилган йўлланмалар билан ўтган йили 236 ишчи санаторий ва курортларда саломатлигини мустаҳкамлади. Шу жумладан, болали оналар учун 14 та йўлланма берилди. Дам олиш уйларида эса 72 тўқимачи дам олди. Бундан ташқари, 19 та путёвка оилалиларга берилди. Шунингдек, 133 комсомол-ёш йўлланма билан саёҳатда бўлди, 33 та путёвка билан ишчи оилалари саёҳатга боришди.

Бундан бир неча йил муқаддам комбинат ёнида қад кўтарган 1500 ўринли янги санаторий-профилакторий ҳам тўқимачиларга муносиб тортиқ бўлди. Унда 1453 тўқимачи дам олиб, ҳордиқ чиқарди.

Кўп минг сонли ишчиси бўлган комбинатда кўп йиллар самарали меҳнат қилаётган, унинг ўзига хос анъаналарини шараф билан давом эттириб келаётган меҳнат ва уруш ветеранларига ҳам алоҳида ғамхўрлик қилинмоқда. Касаба союз ташкилоти томонидан берилган йўлланма билан ҳар йили улардан кўпчилиги турли дам олиш масканларида, санаторийларда ҳордиқ чиқаришади. Улуғ Ватан уруши қатнашчиларидан 12 киши санаторийларда, 4 киши дам олиш уйларида, меҳнат ветеранларидан 50, уруш қатнашчиларидан 14 киши санаторий-профилакторийларда ўз саломатлигини мустаҳкамлади.

Ишчиларни меҳнатга янада самарали жалб этиш, уларнинг коллективдаги актив иштирокини таъминлаш мақсадида социалистик мусобақанинг ошкоралигига кенг ўрин берилмоқда.

Бир сўз билан айтганда, корхона касаба союз ташкилоти ишчи-ёшларнинг баракали меҳнат қилишлари учун зарур бўлган барча шарт-шароитларни яратиб бермоқда.

З. ДУСТМУҲАМЕДОВА.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

Телетайп лентасидан

БОНН. Ғарбий Германиянинг Констанца шаҳрида (Баден Вюртемберг ўлкаси) Европа иқтисодий ҳамжамиятига аъзо 12 мамлакат ташқи ишлар министрларининг «Европада сиёсий ҳамкорлик» доирасида ўтказилган норасмий икки кунлик учрашуви ниҳоясига етди. ДПА агентлигининг ёзишича, министрлар Шарқ билан Ғарб ўртасидаги муносабат истиқболларини муҳокама қилдилар. Шу муносабат билан улар Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик кенгашида қатнашувчи давлатлар вакилларининг Венада давом этаётган учрашувига катта эътибор бердилар. Учрашувда Европада хавфсизликни таъминлаш масалаларига алоҳида эътибор берилиши айтилди. Министрларнинг фикрича, Венадаги учрашув Европада оддий қурол-яроғлар ва қуролли кучларни камайтириш тўғрисида аҳдлашувга эришиш учун кенг имкониятлар яратиб беради. Инсон ҳуқуқларига риоя этиш масалалари қуролсизланишга доир аҳдлашувларга эришиш учун ғов бўлиб хизмат қилмаслиги кераклиги ҳам таъкидланди.

Йиғилиш аҳли Европа ҳамжамияти экономика, маданият соҳасидаги, гуманитар соҳадаги кўпдан-кўп масалаларда Шарқ билан ҳамкорлик қилишга интилишини айтди.

ВАШИНГТОН. Форс кўрфазининг марказий қисмида нефть платформаси ва бир неча катёрдан Американинг икки ҳарбий вертолёти ўққа тутилди. Бу воқеа якшанба куни маҳаллий вақт билан тунги соат 1 дан 30 минут ўтганида ёки Вашингтон вақти билан субҳидамда рўй берди, деди Пентагоннинг расмий вакили.

У ТАСС мухбири билан телефон орқали қилган суҳбатида бу воқеа Форс кўрфазида кейинги икки кун ичида рўй берган иккинчи ҳодиса эканлигини айтди. Биринчи ҳодиса жума куни маҳаллий вақт билан ярим тунда ёки Вашингтон вақти билан субҳидамда рўй бериб, ўшанда АҚШ ҳарбий денгиз кучларининг ракета кемаси «Жон Мор» сув устида ўзига тез яқинлашиб келаётган нишонларни пайқаб қолган ва радио орқали огоҳлантирилиб, осмонга икки марта ўқ узилган. Шундан кейин ҳам нишонлар кемага яқинлашиб келаверган.

ТАСС МУХБИРЛАРИ ЁЗАДИЛАР

ТИБЕТДАГИ ВОҚЕАЛАР

ПЕКИН. ХКП Марказий Комитетининг органи «Жэньминь Жибао» газетаси Лхаса шаҳрида (ХХР Тибет автоном районининг маъмурий маркази) рўй берган ва «бир гуруҳ сепаратчилар чиқарган» тартибсизликлар тўғрисида хабар қилган. Газета ёзадики, 5 март, Тибетдаги анъанавий йиллик диний байрам — «Моилам»нинг охирги куни «монахлар ва диндорлар кенг оммасининг хоҳишига зид ўлароқ, бир тўда сепаратчилар реакцион шиорларни бақириб айтиб, можаро чиқаришга уриниб кўрганлар».

«Сепаратчилар Хитой Буддаойилар жамияти Тибет бўлимининг идорасига ҳамда халқ қуролли полицияси бўлимининг биносига ҳужум қилиб, жамоат хавфсизлиги ходимларини калтаклаганлар, автомашиналарни ёқиб юборганлар», — деб ёзади газета.

Синьхуа агентлигининг хабар беришича, шу пайтда безорилар «магазин ва ресторанларни талон-тарож қилишга ва уларга ўт қўйишга ташланганлар, тартибни сақлаш учун юборилган полициячиларни урганлар». Ўша куни кечқурун, дейди агентлик, 20 га яқин исёнчи «Жибенган полиция участкасига ҳужум қилишга уриниб кўрган, лекин яқин атрофда яшаётган гражданлар уларни тўхтатиб қолган».

«Тибет монахлари кенг оммаси мана шу ҳатти-ҳаракатларга қарши чиққанлиги, жамоат хавфсизлиги ходимлари қатъий чоралар кўришлари натижасида тез орада вазият назорат остига олинганлиги» хабар қилинади. «Жэньминь Жибао»нинг маълумотларига кўра, 6 март куни Лхасада тартиб ўрнатилган.

ЙИГИРМАНЧИ АСР ОФАТИ

Аҳоли жон бошига алкоголь истеъмол қилиш бўйича Австрия жаҳонда учинчи ўринда туради.

Людвиг Больтцманн институтининг олимлари ўтказилган текширишларнинг натижаларига асосланиб, ана шундай хулосага келдилар. Институт қўлга киритган маълумотлардан маълум бўлишича, соф алкоголга айлантириб ҳисоблаганда, Альп республикаси аҳолиси жон бошига бир йилда 10 литр ичкилик истеъмол қилар экан. Аҳоли жон бошига бу кўрсаткич 18 литрдан тўғри келадиган Люксембург ва 13,5 литрдан тўғри келадиган Франциягина Австриядан «ўзиб» кетибди холос.

Алкоголь истеъмол муносабати билан Штирия федерал ўлкасида айниқса ташвишли вазият вужудга келган. Ўлка касалхонасининг врачи доктор Бернд Цирмнинг маълум қилишига қараганда, штирияликлар «спиртли ичимликларга ихлоси» жиҳатидан (ҳар бир кишига бир йилда 14 литр соф алкоголь тўғри келади) мамлакатнинг бошқа ҳамма ўлкаларини ортда қолдиришган. Штирияда 90 мингда зиёд пиянисга рўйхатга олинган —хавфли ичкивозликнинг оқибати ана шундай. «Бизга келган ҳар ўн беморнинг бири алкоголизм оқибатида оғир руҳий касалликка учраган», — дейди Б. Цирм.

Афсуски, Штирияда ушбу муаммога панжа орасидан қарашяпти: бу ўлкада ҳатто болалар ҳам спиртли ичимликларни истеъмол қилишади. Касалхонага алкоголь истеъмол натижасида оғир ҳасталанган беш ёшли болалар келтирилган, ҳоллар ҳам бўлди.

КАЛЕЙДОСКОП

Аҳолиси 80 миллион кишини ташкил этувчи Мексикада 7 миллион пияниста бор. Уларнинг 600 минг нафари нисбатан ёш хотин-қизлар эканлиги айниқса ташвишлантиради. Ҳозирги туғилиш даражаси инобатга олинадиган бўлса, улар бир йилда 114 минг бола кўришлари мумкин, деб ҳисоблайди республика соғлиқни сақлаш хизмати ходимлари. Уларнинг ярми касал оналардан мерос сифатида нуқсон билан туғилиши эҳтимоли бор.

Улуғ рус педагоги А. С. Макаренко туғилган куннинг 100 йиллигига

Ўқитувчилар устози

Халқ маорифи ислоҳотини амалга оширишнинг боришига бағишланган КПСС Марказий Комитети февраль (1988 йил) Пленуми материалларида маориф системасида ҳозирги қайта қуриш даврида ўқитувчи шахси асосий фигура эканлиги алоҳида таъкидланди. Шунинг учун ҳозирги замон ўқитувчиси учун буюк совет педагоглари Ушинский, Макаренко, Сухомлинскийларга хос олижаноблик, ҳаракатчанлик, юксак педагогик маҳорат каби фазилатларга мойиллик кундалик ҳаётий эҳтиёжга айланиши лозимлиги қайд этилди.

А. С. Макаренко педагогика фанининг ривожланишига катта ҳисса қўшган буюк педагогдир. У марксизм-ленинизм классикларининг тарбия соҳасидаги таълимотига, социалистик жамиятда шахсан ҳар томонлама гармоник ривожлантириш соҳасидаги тажрибаларига асосланиб, тарбия назариясининг қатор масалаларини назарий томондан ишлаб чиқди. У ўқитувчилар, ота-оналар ва жамоатчилик фикрини оилада болалар тарбиясининг муҳимлигига қаратган дастлабки педагоглардан биридир. Уни оилавий тарбия масалалари билан шуғулланишга мажбур қилган нарса ўзи ишлаган колония ва коммуналарда қаровсиз қолган болаларгина эмас, балки тарбия ишлари издан чиққан оилалардан қонунбузарларнинг кўплаб пайдо бўлиши ҳоллари ҳам эди.

А. С. Макаренко ўз ҳаётида, иш фаолиятида оилада болалар тарбиясидаги нуқсонларни учратиб турди. Бу камчиликларнинг сабабини оилалардаги шароитнинг ёмонлиги, ота-оналарнинг бола тарбияси ҳақида педагогик билимлар билан қуролланмаганлигида деб билди. Шунинг учун ҳам у ота-оналарга фарзандларини тарбиялашда бевосита амалий ёрдам бериш мақсадида, оилавий тарбиянинг педагогик назарияси акс эттирилган «Ота-оналар китоби», «Болалар тарбияси ҳақида лекциялар» номли асарларини яратди. Бу асарларда оила тарбиясида ота-онанинг тутган ўрни, оиладаги турли ёшдаги болаларнинг муносабатларини тўғри ташкил этиш, оилада боланинг меҳнатини, ўқишини ташкил этиш, уларнинг ўйинига раҳбарлик қилиш ва бошқа масалалар ҳақида бақувват педагогик ғоя яратди.

А. С. Макаренко ўзини совет жамиятининг бир қисми деб билган ота-она оилада болани тўғри тарбиялашга эриша олади, деб таълим беради. Унинг фикрича, оиладаги тарбиянинг самарали натижа бериши учун ота-оналарнинг совет жамияти олдидаги ўз гражданлик бурчларини онгли равишда, актив суръатда ва доимо бажариб боришлари жуда катта роль ўйнайди.

Буюк педагогнинг таъкидлашича, ота-оналар бола фақатгина уларнинг орзу-умиди, қувончи, овунчоғи эмаслигини, балки у Советлар мамлакатининг граждани эканлигини, бола тарбияси олдида жавоб беришлари лозимлигини унутмасликлари керак. Оиладаги ҳақиқатгўйлик, адолат, инсонпарварлик ва бошқа юксак фазилатлар ҳам бола тарбиясига ижобий таъсир этади. Унинг «Педагогик поэма» асарида жуда катта тарбиявий аҳамиятга эга бўлган ғоялар бадиий ифодасини топган.

Болани оилада тарбиялашнинг муҳим методларидан — рағбатлантириш, танбеҳ бериш, огоҳлантириш ва бошқаларни ўз ўрнида қўлламаслик ҳам ота-онанинг тарбияда юксак самарага эриша олмаслиги учун сабаб бўлади. А. С. Макаренко ота-оналарга болага хато қилганида тўғри жазо беришни маслаҳат беради. Акс ҳолда болани тўғри тарбиялаш мақсадида берилган жазо, унинг янада нотўғри йўлдан боришига асос бўлиб қолиши мумкинлигини уқтиради.

А. С. Макаренко бола тарбиясига педагогик нуқтаи назардан ёндошмаган ота-оналарнинг тарбияга бундай ёндошишларини кескин қоралайди. Болани ёшликдан ортиқча пулга ўргатиш унинг маънавий жиҳатдан бузилишига олиб келишини қайта-қайта уқтиради.

Ота-оналар совет педагоглари билан ҳамкорликда болани мактабда ва оилада аҳлоқий руҳда тарбиялашда жавобгар ҳисобланадилар. Шунинг учун ҳам А. С. Макаренко болани оилада ахлоқий тарбиялаш масаласига алоҳида эътибор берди. Болани илк ёшидан бошлаб меҳнат қилишга, ўз устига доимий ишлашга ўргатиш билан уларда мустаҳкам характер, кучли ирода ва юксак ахлоқий фазилатларни тарбиялаш мумкин, деган ғояни илгари сурди. Ота-онанинг ахлоқий софлиги, етуклиги бола шахсининг маънавий шаклланишида бош омил эканлигини уқтирди.

А. С. Макаренконинг оилада бола тарбияси ҳақидаги назарий таълимотининг асл моҳияти қуйидаги мисраларда ўз аксини топган: «Болаларни тарбиялаш ҳаётимизнинг энг муҳим соҳасидир. Фарзандларимиз — мамлакатимизнинг бўлажак гражданларидир. Улар тарихни яратадилар. Фарзандларимиз — бўлажак оталар ва оналардир, улар ҳам ўз болаларининг тарбиячилари бўладилар. Бизнинг фарзандларимиз ажойиб граждан, яхши ота ва она бўлиб етишишлари лозим. Лекин бу ҳам ҳали ҳаммаси эмас: фарзандларимиз — бизнинг кексалигимиздир. Тўғри тарбия бериш — бизнинг бахтиёр кексалигимиздир, ёмон тарбия бериш келгусидаги шўримиз, кўз ёшларимиздир, бизнинг бошқа кишилар олдидаги, бутун мамлакат олдидаги айбимиздир».

Хулоса қилиб айтганда, ҳозир мамлакатимизда қизғин олиб борилаётган қайта қуриш даврида, А. С. Макаренконинг оилавий тарбияга оид асарлари, бебаҳо педагогик фикрлари муҳим давлат аҳамиятига моликдир. Улуғ рус педагогининг ўлмас ғоялари ёш совет оилаларида бола тарбиясининг тўғри ташкил этилишида дастуруламал бўлиб хизмат қилмоқда.

Ойниса МУСУРМОНОВА,
Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти умумий педагогика кафедрасининг катта ўқитувчиси, педагогика фанлари кандидати.

Санъатга ихлос қўйганлар

Глиэр номидаги республика музика интернати бундан 60 йил муқаддам ташкил этилган. Бу давр мобайнида маскан музика соҳасида кўплаб мутахассисларни, созандаларни етиштирди. Ҳар йили интернатни 32 ўқувчи тугатади. Шу кунгача масканни 1300 музикачи битирган. Интернатнинг кўпгина собиқ ўқувчилари юксак унвонларга, илмий даражаларга эга. Булар —СССР халқ артисти, А. Навоий номидаги опера ва балет Академик катта театри дирижёри Дилбар Абдураҳмонова ва бошқалар.

Ҳозирги кунда интернат ўқувчиларни скрипка, виолончель, фортепьяно, миллий чолғу асбоблари созандалари, хор дирижёри каби мутахассисликларига тайёрлайди.

Скрипканинг майин навоси дилга ором бағишлайди. Бу куйни интернат ўқувчиларидан бири ижро этмоқда. Интернатда турли тадбирлар ўтказиш анъанага айланиб қолган. Бундай кечаларда кимдир ўзи ўрганган янги куйни ижро этса, бошқа биров ўзи басталаган музикани намойиш этади. Интернат ҳаёти ана шундай қувноқ.

Болаларнинг илм-фанга бўлган иштиёқлари ҳам баланд. Бунда уларга муаллимлар, мутахассислар яқиндан ёрдам беришмоқда. Светлана Шишлокова 19 йилдан буён шу масканда болаларга фортепьяно сирларини ўргатмоқда. У бир қанча иқтидорли созандаларни етиштирган. Шунинг учун бўлса керак ўқувчилар уни эъзозлаб, «устоз» деб аташади. Прагада ўтган созандаларнинг халқаро конкурси ҳамда камер ансамблларининг Бутуниттифоқ конкурси ғолиби Жаҳонгир Иброҳимовнинг бу ерда ишлаётганига 17 йилдан ошди. У болаларга виолончель чалиш сирларини ўргатади.

Мамлакатимиз санъатига, хусусан музика санъатига кўплаб мутахассисларни етказиб бераётган масканнинг келажаги порлоқ. Ҳар бир ўқувчи эса ана шу санъат соҳасида салмоқли ўрин тутиш истагида. Буни етишиб чиқаётган созандалар истеъдодидаги нафисликдан англасак бўлади.

СУРАТЛАРДА: С. Шишлокова 1-синф ўқувчиси Г. Хўжаевага дарс бермоқда; бўлажак Паганини; Ж. Иброҳимов иш устида.

Т. Каримов фотолари.

ХАТЛАРГА МУТАСАДДИ РАҲБАРЛАР ЖАВОБИ № 4 (130)

Меҳнат қонуни бузилмасин

Ҳурматли редакция! Мен Ўзбекистон Кўрлар жамиятининг Тошкент чўтка-картон комбинатида ишлайман. 1987 йил октябрь ойида наряд бўйича ведомостга 417 сўм пул ёзилган экан. Пулни олиб бўлганимдан 20 кун ўтгач, бухгалтериядагилар 78 сўмини қайтариб беришимни талаб қилишаяти. Шу тўғрими?

К. ЖАЛИЛОВА.

А. НОСИРОВ,
маҳаллий саноат, коммунал ва маиший хизмат корхоналари ишчиларининг Тошкент область касаба союз комитети раиси.

— Карима Жалилованинг аризасини кўриб чиқдик. Ҳақиқатан ҳам ҳақ тўлашда меҳнат қонунчилиги бузилган. Биринчидан, К. Жалилова ва Л. Тўраеванинг ишини ягона нарядга ўтказиш бўйича буйруқ йўқ. Жалилова бригадир Р. Шаминованинг меҳнат отпускадалиги вақтида унинг вазифасини бажариш тўғрисидаги 189-номерли буйруқ билан таништирилмаган ва имзо чекмаган. Учинчидан, октябрь ойи иш ҳақи учун К. Жалилова ва Л. Тўраеваларга беркитилган нарядлар комбинатнинг барча масъул ходимлари томонидан имзоланган. Тўртинчидан, меҳнат баҳси бўйича комиссия йиғилиши ҳам ўлда-жўлда ўтган. Бешинчидан, бухгалтерия К. Жалилованинг розилигисиз, унинг иш ҳақидан чегириб қолиш ҳуқуқига эга эмас. Ана шу юқоридагилардан келиб чиқиб, область касаба союз комитети комбинат касаба союз комитетидан меҳнат баҳси бўйича комиссия қарорини К. Жалилова ва Л. Тўраеваларнинг аризасига биноан қайта кўриб чиқишни талаб этади. Область касаба союз комитети бу қарордан қаноатланмаган тақдирда халқ судига мурожаат этишни тавсия этади.

РЕДАКЦИЯДАН: редакцияга шикоят йўллаган ишчи К. Жалилова ўз аризасининг тақдирини билиш мақсадида кеча редакцияга қўнғироқ қилди. Маълум бўлишича, бухгалтерия ҳали ҳам ўз қарорини ўзгартирмаган экан. Бизнингча, корхона директори Н. Г. Гогичев ва касаба союз комитети раиси А. Н. Ямполскийлар бу можародан бехабар кўринадилар. Акс ҳолда ўз ишчисининг тақдирига, аҳволига шунчалар бефарқ бўлишармиди! А, лаббай!

Чернобиль қаҳрамони номида

Оқшомхонлар Чернобиль атом электр станциясида фалокатни бартараф этишда фидойилик кўрсатиб ҳалок бўлган ўт ўчирувчи В. Правик номи шаҳримизда қайси коллективга берилганлиги ҳақида сўрашган.

Тошкент шаҳар ёнғин муҳофазаси бошқармасининг Киров районидаги 6-ўт ўчириш отряди бўлинмаларидан бирига Совет Иттифоқи Қаҳрамони, ички хизмат офицери, ўт ўчирувчи В. Правик номи берилган. Коллектив жойларда профилактика ишларини олиб боришда кўрикда эришган натижалари эвазига ана шу номни олишга сазовор бўлди.

СУРАТДА: Совет Иттифоқи Қаҳрамони В. Правик номидаги бўлинма ўт ўчирувчилари.

М. Нуриддинов фотоси.

Телефон керак

Мен Улуғ Ватан уруши қатнашчисиман. Берлингача борганман. Ёшим етмишдан ошди. Бот-бот «тез ёрдам»га мурожаат қилишга тўғри келяпти. Аммо мен уйимга телефон туширолмай, оворан-сарсонман...

Н. ЯДРИКОВ,
истеъфодаги майор.

А. ГУБАНОВ,
Тошкент шаҳар телефон тармоқлари бошқармаси бошлиғи ўринбосари

— Айни пайтда Сизга телефон ўрнатиб беришнинг иложи йўқ. Чунки, 53-АТСнинг телефон симларида бўш линия ва номер йўқ. Навбатда Сиздан олдин ариза берган уруш ветеранлари ҳам бор. Сизнинг аризангиз 15.09.87 йилда рўйхатга олинди. 54-АТСнинг ишга туширилиши муносабати билан 53-АТСдаги бир қисм телефонлар янги станция ихтиёрига ўтказилади. Бўшаган номерлар эса биринчи навбатда сиз каби имтиёзли кишиларга берилади. Бу ишлар 1989 йил январь ойигача амалга оширилиши керак.

Навбат қачон келади?

Қарийб ўттиз йил Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида ишладим. 1975 йили енгил машина олиш учун навбатга турган эдим. Кўп болали она бўлганлигим учун 1985 йили пенсияга чиқдим. 1986 йилда навбатим келди. Лекин Сиз пенсияга чиққансиз, сизга машина берилмайди, дейишди. Менинг машина олишга ҳаққим борми ёки йўқми?

М. ИБРОҲИМОВА.

Ш. САИДВАЛИЕВА,
Тошкент бадиий буюмлар фабрикаси касаба союз комитетининг раиси

— Тўғри, бизнинг собиқ ишчимиз. Муқаддам Иброҳимова машина олиш учун навбатда турибди. Унинг номери 107 эди. Айни пайтда унинг навбати сурилиб 25-бўлди. Навбатингиз келгач, албатта Сизга машина ажратилади.

Маошимни нега оширишмайди?

Мен 1986 йилнинг 21 июлидан бери «Химчистка» фабрикасида ишлайман. 140 сўм маош белгиланган. Лекин ишга кираётганимда, кейинчалик 180—200 сўм маош ваъда қилишганди. Бир неча марта бош механикка разрядимни кўтаришни ва маошимни оширишни илтимос қилиб мурожаат этдим. Лекин ҳеч қандай натижа бўлмаяпти...

С. ТРОШИН,
электрмонтёр.

Ҳ. КАМОЛОВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитети раиси

— Текшириш чоғида шу нарса маълум бўлдики, С. Трошин 1986 йил 21 июлдаги 109-номерли фабрика буйруғига асосан 5-разряд билан электрмонтёрлик вазифасига қўйилган. Маош ҳам штат жадвалига биноан белгиланган. Иш ҳақини ошириш ва бошқа ишга ўтказиш тўғрисида ҳеч қандай буйруқ йўқ.

Лекин у ўз шикоятида фабрика бош механиги Енгаличев билим ва тажрибаси ошгандан сўнг олтинчи разряд берамиз, деб ваъда қилганини айтади. Бироқ Трошин унга бир неча марта мурожаат қилишига қарамай, Енгаличев ҳали унинг билими ва тажрибаси етарли эмас деб, унинг илтимосини рад этган. Малака ошириш масаласи фабрика малака комиссияси ихтиёрида бўлганлиги учун Трошинга бу масалада фабрика касаба союз комитети комиссиясига мурожаат этиш тавсия этилди.

Имтиёздан фойдаланса бўладими?

Мен умумий касалликлар бўйича иккинчи группа инвалидиман. Бир корхонада йигирма йилдан бери ишладим. Агар бирор бир транспорт оладиган бўлсам, мен унинг тўла ҳақини тўлолмайман. Корхона унинг бир қисмини тўлаши керакми? Шунингдек, электр энергиясидан фойдаланишда 50 процент ҳақ тўлашим мумкинми?

Э. ТОШПУЛАТОВ.

Т. РИХСИХЎЖАЕВ,
халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети социал таъминот бошқармаси бошлиғи ўринбосари

— Умумий касалликлар меҳнат инвалидлари медицина кўрсатмалари бўлган тақдирдагина махсус автотранспорт олиш ҳуқуқига эгадирлар. Корхона агар у ишлаб чиқаришда жароҳат олиб, инвалид бўлган бўлса, мотоколяска нархини (1136 сўм миқдорида) тўлайди.

Коммунал хизмат, газ, электр энергиядан фойдаланишда Улуғ Ватан уруши инвалидлари ва уларга тенглашадиган кишилар имтиёзга эгадирлар. Бундай имтиёзлар умумий касалликлар инвалидларига тегишли эмас.

Хатосини тан олди

Мен II группа инвалидиман. Бухгалтер бўлиб ишлардим. Яқинда бошқа ишга ўтказишди. Лекин мен бундан норозиман...

А. ХОЖИЕВ.

К. ЗОКИРОВ,
Тошкент шаҳар Маҳаллий саноат бошқармасининг бадиий-конструкторлик бюроси партия ташкилоти секретари.

— Абдужаббор Ҳожиев қўли билан ариза ёзган. Ҳеч ким уни мажбур этмаган. Бошқа ишга ўтиши учун ўз бошқа ишга ўтган йилнинг март ойида ўтказилган. Меҳнат отпускасидан сўнг картонаж цехида ишлаяпти. У бир жойда ўтириб ишлайди. Иши оғир эмас. Уни хом ашё билан таъминлаб туришади.

А. Хожиев билан суҳбат ўтказилди. У суҳбат чоғида редакцияга ноўрин шикоят қилганлигини тан олди, ҳозирги ишидан мамнунлигини айтди.

«Тошкент оқшоми»га жавоб берадилар

«Сансалорлик»

Ўтган йилнинг 20 ноябрь сонида газетамизда ана шу сарлавҳа остида мақола эълон қилиниб, унда Октябрь район уй-жой эксплуатацияси ишлаб чиқариш тресни ва айрим ЖЭУлар томонидан меҳнаткашларнинг шикоятларига бефарқлик билан қаралаётганлиги танқид қилинган эди. Мақола шу йилнинг 27 январида Октябрь район партия комитети бюросида кўриб чиқилганлиги тўғрисида Ўзбекистон Компартияси Октябрь район комитетининг биринчи секретари Х. Орипов имзоси билан жавоб хати олинди.

— Мақолада келтирилган фактлар ўз исботини топди. Район аҳолиси ва уруш инвалидлари томонидан тушаётган шикоятларни кўришда сансалорликка йўл қўйган коммунист Ю. Х. Раҳимовга ҳайфсан берилди. Шунингдек, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1988 йил 22 январь қарори билан ЖПЭТ коллективига раҳбарликни таъминлай олмаётганлиги учун трест бошқарувчиси Ю. Раҳимовнинг ўз вазифасидан бўшатилганлиги инобатга олинди.

Район аҳолиси томонидан тушаётган шикоятларга мутлақо назоратсиз муносабатда бўлганлиги учун Октябрь район Совети ижроия комитети раиси, коммунист Х. М. Усмоновага ҳайфсан берилганлиги бюро аъзолари томонидан инобатга олинди. «Сансалорлик» мақоласи ЖПЭТ ва ЖЭУ коллективларининг йиғилишларида муҳокама қилинди. Аҳолининг хат ва шикоятларини ўз вақтида кўриб чиқишни таъминлаш бўйича тадбирлар белгиланди.

Вазифасидан озод этилди

Гражданин Т. Аҳмедованинг редакцияга йўллаган шикоят хатида Собир Раҳимов номли кинотеатрдаги тартибсизликлар айтилган эди. Ушбу хат юзасидан Тошкент шаҳар ижроия комитетининг кинолаштириш бошқармасидан, бошқарма бошлиғи К. Донийёров имзоси билан жавоб хати олинди.

— Шикоят юзасидан комиссия тузилди. Хатда келтирилган фактлар тасдиқланди. Айбдорлар жазоланди: штатмолия интизомини қўпол равишда бузганлиги учун Собир Раҳимов номли кинотеатр директори ўринбосари Г. Содиқова ўз вазифасидан озод этилди. Ундан қонунсиз равишда олган давлатнинг 209 сўм 30 тийини ундириб олинди.

Кинотеатр директори М. Исломовга ҳам ишдаги нуқсонлар учун ҳайфсан берилди. Кинолаштириш бошқармаси бошлиғи ўринбосари М. Рўзиевга кинотеатрлар иши устидан назоратни бўшаштириб юборганлиги қатъий кўрсатиб ўтилди.

«Хатларга мутасадди раҳбарлар жавоби» подборкасини «Тошкент оқшоми»нинг махсус мухбири Т. ТОШЕВ тайёрлаган.

Мактаб ислоҳоти ва қайта қуриш

Ёш авлод камоли

Ўқувчиларни касбга йўналтириш, унга ҳавас уйғотишда Акмал Икромов районидаги 81-ўрта мактабда ҳам анча тадбирлар амалга оширилмоқда. Ҳунар-билим юртлари ўқувчилари, мастерлари, меҳнат ветеранлари билан ўтказилаётган учрашувлар ўз самарасини бериб келмоқда. Ўтган йили 8—10-синфларни битирган элликдан ортиқ ёшлар шаҳримиздаги ҳунар-билим юртларида ўқишмоқда.

Ўқувчи ёшларда, айниқса, заводларга, институтларга қилинаётган экскурсиялар фақатгина катта таассурот қолдирибгина қолмай, уларда шу касбга нисбатан меҳр-ҳавас уйғотмоқда. Бизнинг яқинда 9-синф ўқувчилари билан Тошкент чинни заводига қилган экскурсиямиз уларда яхши таассуротлар қолдирди, чунки ўқувчилар ўз кўзлари билан чинни буюмларни ишлаб чиқариш учун керакли хом ашёлардан тортиб, уни тайёр бўлгунча қилинадиган ҳамма процессларни диққат билан томоша қилдилар. Айниқса, қизларимизда чиннига гул солиш цехидаги қўли гул ишчиларнинг моҳирлиги зўр қизиқиш уйғотди. Ишчилар, цех бошлиқлари ўқувчиларга чинни буюмлар ишлаб чиқариш сирларини батафсил сўзлаб бердилар.

10-синфлар билан Тошкент пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш заводига қилинган экскурсия ҳам ўқувчиларимизда мактабда олган билимларини мустаҳкамлашга катта ёрдам берди. Ўқувчилар бу заводда бир неча хил пластмасса буюмлар ишлаб чиқариш технологияси билан яқиндан танишдилар. Тошкент политехника институти химия-технология факультетининг кимёгар олимлари билан ўтказилган учрашув ўқувчиларга химиянинг нималарга қодир эканлигини яна бир бор намойиш этди. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Х. Рустамов, профессорлардан Қ. Аҳмедов, А. Юсупбеков, Т. Отақўзиевлар ўқувчиларга химия истиқболи ва ўзбек кимёгарлари олиб бораётган илмий ишлар ҳақида гапириб бердилар. Ўтказилган экскурсияларнинг натижалари асосида, мактабда чинни ва пластмасса буюмларидан кўргазма бурчаги ташкил этилди. Бу кўргазма қуйи синф ўқувчиларида ҳам катта қизиқиш уйғотмоқда.

Комил ИБРОҲИМОВ,
Акмал Икромов районидаги 81-мактабнинг химия ўқитувчиси, химия фанлари кандидати.

ИШЧИ КОМИССИЯСИНИНГ ФАОЛИЯТИ

1987 йилнинг 4 августидан буён Тошкентда, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг биносида қрим татарларнинг вакилларидан иборат республика ишчи комиссияси фаолият кўрсатиб келмоқда. Ўтган етти ой мобайнида ҳажми ва аҳамияти жиҳатидан катта иш қилинди. Комиссияни ташкил этиш чоғида унинг вазифаси ахборот тўплаш, уни таҳлил этиш, ахборотнинг моҳиятини давлат комиссиясига, партия ва совет органларига етказишдан иборат қилиб қатъий чекланган бўлса, турмуш бу ишга баъзи тузатишларни киритди.

Комиссия аъзолари ўзлари олиб борган ижтимоий фаолияти даврида кўпгина меҳнат коллективларида бўлиб, комиссияни ташкил этиш мақсади тўғрисида сўзлаб бердилар, суҳбатлар ўтказдилар, фикрлашдилар, комиссия салкам олти мингта хат, ариза, телеграмма олди. Телефон орқали беш юзта ариза қайд этилди, икки мингдан зиёд киши қабул қилинди. Шундай қилиб, тўқсон мингдан кўпроқ киши қамраб олинди.

Одамлар ғоят хилма-хил истаклар, таклифлар, шикоятлар билан комиссияга келмоқдалар ва улардан ҳар бирининг фикри эътибор билан тингланиб, илтимос ва истаклари аниқ қайд этилмоқда.

Комиссия фаолиятининг дастлабки кунлари ҳар хил миш-мишлар, яъни бунда ҳақиқатни айтишга йўл қўйимайдилар, оғизга урмоқдалар, комиссияга тушаётган фактлар, истаклар ва таклифлар унинг материалларида ўз ифодасини топмаяпти, деган гаплар тарқатилган бўлса, жуда тез орада халқ ишнинг аҳволи мутлақо бошқача эканлигига, комиссия ўз вазифасини бевосита ва ҳалол бажараётганлигига ишонч ҳосил қилди.

Республика комиссияси иш бошлаган пайтдан буён қрим татарлар масаласига доир бир қанча ахборот тайёрлаб, давлат комиссиясига юборди. Комиссия ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг, республика Олий Совети Президиумининг масъул ходимлари амалий ёрдам бердилар.

Ўтган йили республика комиссиясининг аъзолари Москвага бориб, давлат комиссияси ишчи группаси билан биргаликда қўшма мажлисда қатнашдилар. Кремлда ўтказилган ана шу мажлисда Қрим ва Херсон областларидан, Краснодар ўлкасидан, Новороссийск шаҳридан келган ишчи комиссияларининг қрим татарларга мансуб вакиллари қатнашдилар. Ишчи комиссиясининг КПСС Марказий Комитети ишчи группаси билан учрашувлари бўлиб ўтди.

А. А. Громико раислигидаги давлат комиссияси олинган ахборотлар асосида иккита мажлис ўтказди, бу ҳақда матбуотда, радио ва телевидение орқали хабар қилинди.

Кишилар ўз хатларида, аризаларида, мурожаатномаларида, меҳнат коллективларида ўтказилган учрашувларда давлат комиссиясининг фаолиятини, республика ишчи комиссиясининг ишини ғоят маъқуллаётганликларини билдирдилар, қрим татарлар кўтариб чиққан муаммолар комплексини кўриб чиқиш юзасидан яратилаётган шарт-шароитлар учун партия, совет органларига миннатдорчилик изҳор қилдилар.

Кишиларнинг ғоят катта кўпчилиги ўз хатлари, мурожаатномаларида, меҳнат коллективларидаги суҳбатлар вақтида қрим татарларга доир масалани ҳал этиш сиёсий, иқтисодий ва социал жиҳатларга эга эканлигини равшан англаётганлигини, масалани адолатли ҳал қилиш чоғида ана шу жиҳатларни эътиборга олиш зарурлигини изҳор этмоқда.

Шундай қилиб, республика ишчи комиссияси одамлар комиссияга келиб билдирган барча конкрет истак ва таклифларни умумлаштирувчи ахборотни тайёрлаб, уни давлат комиссияси номига йўллади. Ана шу истак ва таклифларнинг моҳияти нимада? Биринчи масала — Қримга ва, аввало, меҳнат ресурслари ниҳоятда етишмаётган жойга кўчиб боришни истаётган қрим татар аҳолисининг кўчишини таъминлаш масаласидир.

Меҳнаткашларнинг хатлари ва мурожаатномаларида улар муаммонинг жуда мураккаблигини тушунаётганликлари қайд этилган эди. Ана шу хат ва мурожаатномаларда қрим татар аҳолисининг қўриқ ва тоғ олди зоналарини янги совхозлар ташкил этиш йўли билан ўзлаштиришга киришиш тўғрисидаги таклифлари олға сурилди.

Республика комиссияси ўз ахборотларида бу ерга мурожаат қилинган барча конкрет амалий таклифлардан фойдаланди. Ўз маблағларига уй-жой сотиб олишга тайёр бўлган кишилар учун шарт-шароитларни яратиш масаласи шулар жумласидандир. Бунинг учун прописка ва ишга жойлаштириш муаммосини ҳал этиш зарур эди. Ўртоқларнинг бир қисми шахсий иморатларини давлатга топшириб, бунинг эвазига участка ва бинокорлик материалларини олиш истагини билдирди. Уй-жой кооперативларини ташкил этишга доир кўпгина таклифлар айтилди.

Хат ва мурожаатномаларда уй-жойларни сотиб олишда, ишга жойлашишда мураккабликлар мавжуд бўлган зоналар борлигини англаш изҳор қилинди, шу боисдан одамлар айни ишчи кучига жуда ўткир эҳтиёж сезилаётган жойларда яшаш ва меҳнат қилиш истагини билдирдилар. Республика комиссиясига келган кўп хатларда бутун-бутун оилалар, ёшлар группалари қўриқда яшаш ва меҳнат қилиш, ривожланиш истиқболи мавжуд бўлган, ер, сув бўлган жойларда яшаб, меҳнат қилиш истагини изҳор этдилар.

Гарчи республика ишчи комиссиясининг ҳуқуқ доирасига ахборотни ҳар томонлама йиғиш, уни ишлаш ва давлат комиссиясига юбориш масаласи кирган бўлсада, у фаолият бошлаган дастлабки ойлардаёқ бу ерга пропискадан чиқиш ва пропискага ўтиш масалалари хусусида тез-тез мурожаат қиладиган бўлиб қолишди. Комиссия ўзининг биринчи ахборотидаёқ давлат комиссиясини бундан хабардор қилди. Бир мунча вақт ўтгандан кейин пропискадан чиқиш ва пропискага ўтиш масаласи ишчи группаларининг Кремлда ўтказилган биринчи учрашувида ўртага қўйилди. Бунинг натижасида катта силжишлар рўй бериб, масаланинг ўткирлигига барҳам берилди.

Шуни қайд этиб ўтиш зарурки, ёзма ва оғзаки мурожаатларда кўпинча ленинча маданиятнинг аҳволи ва ривожи тўғрисидаги масала ҳам тез-тез кўтариб чиқилди. Одамлар маориф, адабиёт, санъат жойида қотиб қолмаслиги лозим, биз мамлакатимиздаги барча халқлар ва элатлар билан баб-баравар ўз маданий савиямизни оширишимиз керак деб гапирдилар. Бу масала ҳам ахборотларда ўз ифодасини топди.

Ўтган йилнинг кузида «Қайтарма» ансамблининг раҳбарлари, унинг етакчи артистлари республика ишчи комиссиясига мурожаат қилган эдилар. Бунда гап ансамбль мамлакатнинг қрим татарлар яшаётган регионларига гастролга бориш имкониятига эга эмаслиги тўғрисида борганди. Давлат комиссиясининг ёрдамида бу масала ҳам ҳал этилди: «Қайтарма» ансамбли Қрим ва Херсон областларида, Краснодар ўлкасида, Новороссийск шаҳрида гастролларда бўлди. Йигирма тўртта концерт қўйилди, минг-минглаб томошабинлар миннатдор бўлишди. Гастроллар ўтаётган кунларда маҳаллий матбуот ансамблнинг концертларини кенг ёритди, улар ҳақида радио орқали гапирилди, Украина телевидениеси тўла метражли телефильм яратди, бу телефильм республика телевидениеси орқали зўр муваффақият билан намойиш қилинди.

Қрим татарлар маданиятини ривожлантириш масаласи улар кўтариб чиқаётган масалалар комплексига узвий боғлиқдир. Давлат комиссиясининг мажлисларидан берилаётган хабарларда биз айни шу нарсани кўриб турибмиз. Масаланинг барча жиҳатлари ҳал этилаётганлиги ўз аксини топмоқда. Мактабларда қрим татар тилини ўргатиш, дарсликлар ва ўқув қўлланмалари нашр этиш масалалари, адабиёт, тарих ва санъатни ривожлантириш масалалари шу жумлага киради. Республика комиссияси иш бошлаган дастлабки кунлардаёқ у ёзувчилар, муаллимлар, рассомлар, артистлар, журналистлар, студентлар комиссияларда бўлиб ўтган учрашувларда айни шу ҳақда гапирган эдилар-ку, ахир.

«Қайтарма» ансамбли Ўзбекистондан қрим татарлар яшайдиган регионларга сафар қилганидан кейин кўпгина бадиий ва ҳужжатли адабиётлар жўнатилди. Ёшларнинг «Эфсане» ансамбли ўз фаолиятини бошлади, унинг концертлари республикада зўр муваффақият билан ўтди. Ҳозир, ушбу мақола эълон қилинаётган бир пайтда «Эфсане» ўзининг дастлабки Бутуниттифоқ гастролларига тайёргарлик кўрмоқда. Бу — шунчаки гастроллар бўлиб қолмайди, марказий телевидение Қримдаги шу гастроллар вақтида «Эфсане» ҳақидаги фильмни суратга олади.

Она тилини ўрганиш, адабиёт нашр этишни кенгайтириш шароитларини вужудга келтириш юзасидан аниқ-равшан чора-тадбирлар кўрилди. Мамлакат миллий мактаблар институтининг вакили Тошкентга келиб кетди. Дарсликлар, ўқув қўлланмалари, мактаб луғатларини нашр этиш планлари кўриб чиқилди, уларни босиб чиқариш муддатлари белгиланди. 1987 йилдаёқ Қрим ва Херсон областларининг, Краснодар ўлкасининг бир қанча мактабларида болаларни она тилида ўқитиш бошланганлиги назарда тутилиб, Ўзбекистон ССР маориф министрлигида амалий қизғин суҳбат бўлди.

Январь ойида СССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетининг вакиллари Тошкентга келиб кетдилар. Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетида ёзувчилар, олимлар, журналистлар, нашриёт ходимлари иштирокида кенгаш ўтказилди. Татарча русча ва русча-татарча луғатлар чиқариш, бадиий адабиёт, шу жумладан болалар ва ёшлар адабиётини, адабиётшуносликка, санъат тарихига оид ва шу каби китобларни нашр этиш умумиттифоқ плани тузилди. Гаспринский, Умер Ипчи, Чобанзода ва қрим татар адабиёти бошқа классикларининг китоблари нашр планига киритилди. Шеърият антологиясига, музика маданиятига, фольклорга оид китоблар чиқариш белгиланди. Я. Шерфединовнинг «Янгирай Хайтарма», Юсуф Болатнинг «Алим», Р. Фозил ва Л. Софунинг «Аметханнинг йилдизлари» каби китобларини қайта нашр этишга қарор қилинди.

Республика радиоси ва телевидениеси орқали эшиттиришлар ва кўрсатувлар ҳажмини кенгайтириш масаласи, Бутуниттифоқ радиоси ва телевидениеси орқали эшиттириш ва кўрсатувлар масаласи ҳам четда қолмади.

Шундай қилиб, социал-маданий тараққиёт соҳасидаги масалалар комплекси кўриб чиқилиб, ҳал этилди.

Республика ишчи комиссиясига юборилган ёзма ва оғзаки мурожаатномаларда кўпинча масаланинг ҳал этилиши бирмунча кечикиб кетмоқда, деган ҳавотирлик изҳор қилинган эди. 1987 йил 29 декабрдаги ахборотда шу нарса ўз аксини топди. Давлат комиссияси ишчи группаларининг аъзолари билан учрашувларда қрим татарлар масаласини ҳал этиш соҳасида бошқарилиши лозим бўлган жуда катта ҳажмдаги ишлар ҳақида ошкора гаплашилганлигини айтиб ўтмоқ керак. Мана шундай иш олиб борилаётганини қайд қилиш қувончлидир.

Мамлакатнинг баъзи регионларида, республикада экстремистик кайфиятдаги айрим шахслар вазиятни мушкуллаштиришга, энг сабр-тоқатсиз кишиларни норозилик чиқишларига, маблағ йиғишга, жамоат тартибини бузишга ундашга уринаётганликлари, бу эса таг-замини билан вазиятни чигаллаштираётганлиги, даргумон оқибатларга олиб бориши мумкинлиги тўғрисидаги суҳбатлар ҳам жуда ошкора ўтди.

Республика ишчи комиссиясига партия ветеранлари, Улуғ Ватан уруши ветеранлари, меҳнат ветеранлари таклиф этилиб, мажлис ўтказилганлиги илгари матбуотда эълон қилинган эди. Масалани ижобий ҳал этишдан манфаатдор бўлган барча кишилар таклиф қилинди. Областлардан, Тошкент областининг саноат шаҳарларидан ўртоқлар таклиф этилди. Сўзга чиққан кишилар миллий масалани тезроқ ҳал этишда барча татарларни бирликка, партия ва давлат органлари билан амалий ҳамкорликка даъват этдилар.

Ҳозирги босқичда қрим татарлар масаласи ўзининг мантиқий ечими сари яқинлашиб бораётган, республика беш йилликнинг учинчи йили планларини бажариш учун бутун куч ва воситаларни ишга солиб зўр ғайрат билан меҳнат қилаётган, кўпгина корхона ва хўжаликлар ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ва ўз харажатларини ўзи қоплашга қийинчилик билан ўтаётган, қайта қуришнинг, қрим татарлар масаласини бутун тўлалиги билан кўтариш имконини берган қайта қуришнинг энг асосий элементларидан бирини турмушга татбиқ этиш ҳақида гап бораётган бир пайтда «қрим татар халқининг вакиллари» деб аталиш ҳуқуқини ўзиники қилиб олган айрим кишилар йиғинлар, намойишлар, юришлар уюштиришга уринаётганликлари, гўё масаланинг ҳал этилишини фақат шу йўл билан тезлаштириш мумкинлигини исботламоқчи бўлаётганликлари ҳақида гаплашилди.

Бундай ноўрин хатти-ҳаракатлар аввало республикага анчагина моддий зиён етказаётганлиги, мактаблар, касалхоналар, клублар қурилишига ишлатилиши лозим бўлган маблағлар жамоат тартибини бузишга йўл қўймаслик, андаккина бўлса-да, бехосдан можаро чиқишига йўл қўймаслик учун сарфланаётганлиги тўғрисидаги фикр мажлисда аниқ-равшан янгради. Бундай ҳаракатлар интернационал дўстликка зарар етказаётганлиги, беҳуда миш-мишлар, иғволар, гап-сўзларга сабаб бўлаётганлиги, республика аҳолиси орасида норозилик туғдираётганлиги ҳақида ҳам гапирилди.

Мана шундай бир пайтда Фуат Аблямитов билан Эскандер Фозиловнинг республика комиссияси мажлисидаги нутқлари ғалати янгради, бу шахслар минбардан фойдаланиб, эҳтиросларни авж олдиришга, қрим татар аҳолисига таъсир ўтказишнинг ўз усулларини тиқиштиришга уринмоқчи бўлдилар.

Улар муаммони ҳал этиш йўлларини излашдан намойишкорона бош тортиш орқали йиғилишда ҳозир бўлган кишиларга ҳурматсизлик қилганликларини таъкидлаб ўтмоқ керак. Ҳозир бўлган кишилар бу масалани чет эллардаги ҳеч қандай пушти-паноҳлар тезроқ ҳал этиб бермаслигини, балки партиямиз билан ҳукуматимизгина ҳал этишини қайта-қайта уқтирдилар.

Республика ишчи комиссияси фаол ишлаб турибди. Унга ўнлаб кишилар турли масалалар хусусида мурожаат этмоқдалар. Уларнинг ҳаммалари батафсил жавоб ва кўмак олмоқдалар.

Н. УМЕРОВ,
республика ишчи комиссияси аъзоси.

ФОЙДА ЧИҚАРИЛЯПТИ

ТОШКЕНТ теплица комбинатида аҳолига пулли хизмат кўрсатиш рўйхати анча кенгайтирилди. Боғдорларга помидор ва бодрингнинг серҳосил нав уруғлари, кўчатларини сотиш ташкил қилинди. Теплицаларни реконструкция қилишдан қолган юзлаб металл трубалар боғдорлик ширкатларига арзон нархда сотилди.

Комбинат экономистлари корхонанинг каттакон бўш зални эгаллаб туриши нафли эмаслигини ҳисоблаб бердилар. Шундан сўнг қурилиш бригадаси уни реконструкция қиладиган бўлди. Эндиликда бу ерда қулай кинотеатр ишлайди. Посёлка аҳолиси кўпдан бери шуни орзу қиларди. Яқин келажакда истеъмол этиш учун тайёр ҳолга келтирилган хрен етиштириш йўлга қўйилди.

Комбинат коллективи кўпгина масалаларга омилкорлик билан ёндашув натижасида қўшимча даромад олмоқда.

Янги метро йўли

«Ташметрострой» ишчилари Навоий номли ва Ғафур Ғулом номли станциялар ўртасидаги янги участкада рельс ётқизишга киришдилар. Бу иш Криволаповнинг ихтисослаштирилган бригадасига топширилди. Бригада икки туннелда уч километр узунликда рельс ётқизиб чиқиши лозим.

Метро қурувчиларнинг бу йилги ишлари чакки эмас: улар мунтазам равишда графикдан икки ой ўзиб ишламоқдалар. Ўзбекистон линиясининг ҳамма янги станцияларида иш қизғин. Бу линия шаҳар марказини Қорақамиш, ТошМИ, Студентлар шаҳарчаси уй-жой массивлари билан ҳамда «Юбилейний» спорт саройи билан боғлайди.

Илгари хабар берилганидек, «Ташметрострой» Навоий номли станция билан Чорсу станцияси ўртасида мунтазам поезд қатновини 1989 йил ноябрида очиш мажбуриятини олган.

ИЛҒОР ПАЙВАНДЧИЛАР

▲ ЕКАТЕРИНА Кузнецова Тошкентдаги пластмасса буюмлари ва рўзғор химияси заводининг илғор бригада бошлиқларидан. Унинг етакчилигидаги пайвандчилар коллективи ишлаб чиқариш планларини ҳамиша ортиғи билан бажариб, ўзаро социалистик мусобақанинг олдинги сафида бораяпти. Моҳир бригадир Е. Кузнецова жамоат ишларида ҳам фаол қатнашади. У Фрунзе район Совети депутати сифатида сайловчилар ишончини оқламоқда. (ЎзТАГ).

Редактор
Т. М. ҚОЗОҚБОЕВ

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Минг дардга даво

100 грамм пиёз истеъмол қилсангиз бир кунлик С ва В витаминларини қабул қилдим деб ҳисоблайверинг. Унинг таркибида шунингдек, фруктоза, сахароза, лимон ва олма кислотаси, касал тарқатувчи бактерияларнинг кушандаси бўлмиш —фитонцидлар бор. Шунинг учун пиёз халқ медицинасида кенг қўлланилади.

ХАРИДОРЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

КИРОВ РАЙОН УЛГУРЖИ-ЧАКАНА МЕВА-САБЗАВОТ КОМБИНАТИНИНГ МАГАЗИНЛАРИ ХАРИДОРЛАРГА ПИЁЗНИ САРАЛАБ ОЛИШНИ ТАКЛИФ ЭТАДИ.

Агар сиз ғамлаб қўйиш мақсадида бир йўла 50 килограммдан ортиқ пиёз харид қилсангиз— уни уйингизга элтиб беришади.

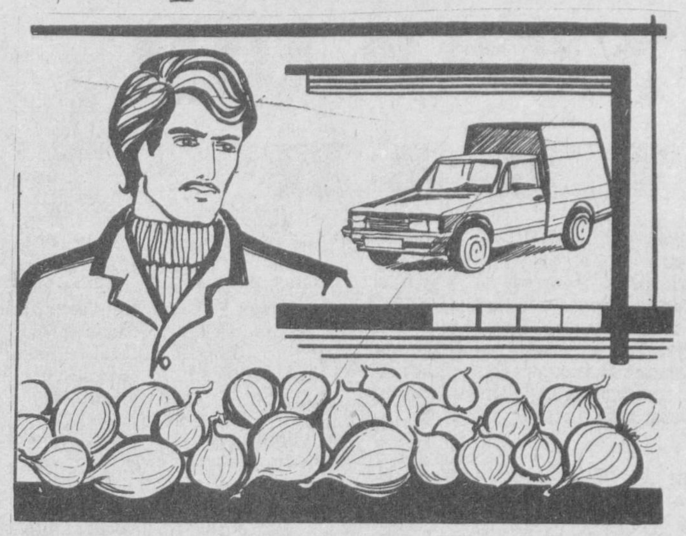

КИРОВ РАЙОН УЛГУРЖИ-ЧАКАНА МЕВА-САБЗАВОТ КОМБИНАТИ.

Ким бўлсам экан?

16—17 ёшдаги йигит ва қизлар олдида ҳамиша ана шу савол кўндаланг туради. Касб танлаш осон эмас. Бирор соҳага қобилиятингиз бўлса яхши. Аммо бўлмасачи? Касблар бири-биридан қизиқ. Аммо қай бири иқтидорингизга тўғри келишини олдиндан билиб бўлмайди.

Эҳтимол савдо соҳасида ўзингизни синаб кўрарсиз —халқ хўжалигининг муҳим соҳаси бўлган сотувчиликдан бошлаб кўринг.

Замонавий малакали сотувчи бўлиш учун товаршунослик, этика ва эстетика, психологияга оид билимларни эгаллаш зарур бўлади. Бу билимларни сиз мактаб-магазинда олишингиз мумкин.

«МАРКАЗ-14» КВАРТАЛИДАГИ 24-уй — шаҳримиздаги кўпчиликка маълум «Маиший техника» мактаб-магазини ана шу адресда жойлашган. Бу ерда ўқиш муддати — 6 ой. Ҳар ойда 63 сўмгача стипендия берилади.

Ўқишга 10-синф маълумотига эга, Тошкент шаҳрида пропискаси бўлган қизлар қабул қилинади.

СИЗНИНГ ИСТИҚБОЛИНГИЗ

Мактаб-магазинни битирганингиздан сўнг сизга кичик сотувчи малакаси берилади ва сиз «Ташхозторг» магазинларидан бирида иш билан таъминланасиз.

Орадан бир йил ўтганидан сўнг Тошкент совет савдоси техникумининг кечки ёки сиртқи бўлимларида ўқишни давом эттиришингиз мумкин.

ЗАРУР ҲУЖЖАТЛАР

Мактаб-магазинга ўқишга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш лозим: паспорт, маълумот ҳақида ҳужжат, 5х6 сантиметр ҳажмдаги ўчта фотосурат, «Ташхозторг» директори номига ариза.

АДРЕСЛАР:

«ТАШХОЗТОРГ»ники — Куйбишев шоссеси, 24-уй (кадрлар бўлимига соат 9 дан 18 гача мурожаат қилинсин);

МАКТАБ-МАГАЗИНИНИКИ — Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспект, «Марказ — 14», 24-уй.

«ТАШХОЗТОРГ» (91-59-43).

Сеҳрли ликобча

Россияда дастлабки грампластинка 1910 йилнинг сентябрида, Москва яқинидаги Апрелевкада ясалганлигини биласизми? Унинг вазни 400 грамм бўлиб, тиражи бир неча юз нусхани ташкил этарди.

Бугунги кунда Ватанимиздаги грампластинка заводлари ҳар йили ўнлаб миллион нусхада «куйловчи ликобча»лар ишлаб чиқаради. Уларнинг аксариятини Сиз «Ташкультторг» магазинларидан сотиб олишингиз мумкин.

Магазинларга ташриф буюриб, классик, эстрада, миллий музика, болалар қўшиқлари ва эртаклари пластинкаларидан иборат коллекциянгизни ҳам тўлдирсангиз бўлади.

МАГАЗИНЛАРНИНГ АДРЕСЛАРИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

9/2-магазин — Олой бозори;

10-магазин — Жуковский кўчаси, 2;

8-магазин — Навоий кўчаси (Дўстлик ярмаркаси).

«ТАШКУЛЬТТОРГ».

Уй бекалари, сизлар учун!

ТЕЗ ВА ТОЗА ҚИР ЮВИШ СИРИ

Меҳнат нақадар самарали бўлса, у шу қадар кўп қувонч бағишлайди. Шунинг учун кир ювиш ниятидаги уй бекаларига сунъий кир ювиш воситаларини тўғри танлашни маслаҳат берамиз.

«МЕЧТА» кир ювиш пастаси рангларни айнитмайди, оқ буюмлар янада оқаради. Паста аллергия келтириб чиқармайди, тежамли ва ихчам. Одатда у билан ип-газламадан тикилган буюмлар ювилади.

«ЛАНДИШ» пастаси ҳар хил газламаларни ювиш учун мўлжалланган. Яхши кўпиради, ҳиди ҳам ёқимли.

«БИО-С» пастаси «МЕЧТА» ва «ЛАНДИШ» ҳам ожиз бўлган ҳолларда ёрдамга келади. Унинг таркибидаги биологик қўшимчалар кофе, сут, какао, тухум ва бошқа оқсилли доғларни ҳеч из қолдирмай кетказади. Аммо бу паста билан кир юваётганда сувнинг ҳарорати 60 даражадан ошмаслиги кераклигини унутманг.

«БИО-С» шу қадар кучли воситаки, у билан табиий шойи ва жун газламаларни ювиш тавсия этилмайди.

ТОЗАЛИК — САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

«ЧИСТОЛЬ» ва «САНФОР» воситалари ошхона, ванна ва бошқа ёрдамчи хоналарда озодаликни сақлашда ёрдам беради.

«ЧИСТОЛЬ» билан тозаланган раковина, идиш-товоқ, ванна чиннидек тоза бўлади.

«САНФОР» асосан ўчмас доғларни кетказиш учун мўлжалланган. У доғ йўқотиш билан бирга, туз қатламларини эритади, зангни кетказади, кўнгилсиз ҳидларни қолдирмайди.

ВАННА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ВА СОЧ ЮВИШ УЧУН

«БОДРОСТЬ» ва «ОЛТИН БАЛИҚЧА» воситалари ана шу мақсадларга мўлжалланган. Бу воситалар таркибида фойдали моддаларнинг экстракти бўлиб, яхши кўпиради, ёқимли ҳидга эга.

«ОЛТИН БАЛИҚЧА» кўзнинг шиллиқ пардасини ачитмайди, шунинг учун болаларни чўмилтириш учун айниқса қулай.

ГУМ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

Театр

НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 11/II да **Раймонда** (19.00), кичик экспериментал саҳнада **Одам овози. Телефон,** (17.00).

МУҚИМИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 11/II да **Узилган торлар.**

Кино

11 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (катта зал, 16, 18.30, 20.40); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (кичик зал, 17, 19.30).

Чайка —«ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (16, 18.40); «ВАСВАСА» (21,15).

Ватан — «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (21.30).

Қозоғистон — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (18.00); «ШАҲРИЗОДАНИНГ ЯНГИ ЭРТАКЛАРИ» (16.00).

Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (17, 20.00); «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (18.30, 21.00).

Искра — «ТОВЛАМАЧИ» (16.00); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

К. Ёрматов —«НЕПТУН БАЙРАМИ» (жуфт соатларда).

12 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

Санъат саройи — «ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (катта зал, 18.30, 20.40); «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (кичик зал, 17, 19.30).

Чайка —«ЖЕК ВОСЬМЕРКИН — «АМЕРИКАЛИК» (18.40); «ВАСВАСА» (21.15).

Ватан — «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (21.30).

Қозоғистон — «ЁШЛАР ЭРМАГИ» (18.00);

Дружба — «КАПУЦИНЛАР ХИЁБОНИДАГИ КИШИ» (жуфт ва тоқ соатларда).

Восток —«ЁШЛАР ЭРМАГИ» (17, 20.00); «ҲАЁТ МАЗМУНИ» (18.30, 21.00).

Искра — «ФЛЕЙТА УЧУН УНУТИЛГАН КУЙ» (17.30, 20.00).

К. Ёрматов — «НЕПТУН БАЙРАМИ» (жуфт соатларда).

АВТОМАТ-ЖАВОБ БЕРУВЧИ ТЕЛЕФОНЛАР:

Санъат саройи — 44-21-44, 44-21-34.
Чайка — 77-06-20.
Москва — 33-05-01.
Тошкент Советининг 50 йиллиги — 78-47-25,
Нукус — 46-70-69.
Дружба — 67-96-87.

ҲАЖМЛИ-БЛОКЛИ УЙСОЗЛИК ТАЖРИБА КОМБИНАТИНИНГ

3-ҚУРИЛИШ КОНВЕЙЕРИ БОШҚАРМАСИГА

электриклар, темир-бетон конструкцияларни йиғиш бўйича монтажчилар, электр пайвандчилар, газ-электр пайвандчилар, катта прораблар, прораблар, мастер

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Космонавтлар проспекти, 9-уй. Аҳолини ишга жойлаштириш бюроси.

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ 1-БОЛАЛАР СИЛ КАСАЛЛИГИ САНАТОРИЙСИГА

музика-оммавий ўйинлар ташкилотчиси

КЕРАК

Санаторий адреси: Тошкент районы, Ҳасанбой қишлоқ Совети, Ильич номли колхоз (186-автобуснинг «сўнгги» бекати).

Тошкент шаҳар, Акмал Икромов районидаги 81-ўрта мактаб томонидан **Икромов Улуғбек Инагамович** номига берилган 302388 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Фарғона область, Ўзбекистон районидаги 34-ўрта мактаб томонидан **Акбаров Икромжон Юсупович** номига берилган 409810 номерли йўқолган

ЎРТА МАЪЛУМОТ ТЎҒРИСИДАГИ АТТЕСТАТ

БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ТОШКЕНТ оқшоми

Ўзбек ва рус тилларида мустақил равишда нашр этилади.

«Тошкент оқшоми»

(«Вечерний Ташкент») — орган Ташкентского горкома Компартии Узбекистана и городского Совета народных депутатов.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри.

РЕДАКЦИЯ АДРЕСИ: 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОНЛАР: бўлимлар: партия турмуши ва пропаганда — 32-54-19; совет қурилиши ва халқ контроли — 32-54-34; саноат, транспорт ва алоқа — 33-08.74, 32-57-84; шаҳар хўжалиги, савдо ва маиший хизмат — 32-55-39, капитал қурилиши — 32-58.85; фан ва ўқув юртлари — 32-53.10; физкультура ва спорт, ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси — 32-55.32; маданият — 32-53-83; ахборот — 33-28-95; хатлар ва оммавий ишлар —33.29-70; иллюстрация — 32-55-37; жамоатчилик редакцияси — 33.99-42, 32-53-66; «Ташкентская неделя» рекламалар иловаси — 32-56.84; эълонлар — 33-81-42.

Р — 12612. Якшанбадан ташқари ҳар куни чиқади. Ички саҳифаларга 19.30 да қўл қўйилган. [График бўйича 17.00 да қўл қўйилиши лозим]. А. 2065. Тиражи — 104.250. 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10.